

**UCHWAŁA NR XXIX/715/2013
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 26 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2012 roku

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182),

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2012 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2012 roku

Spis treści

---

1. Wprowadzenie	7
1.1. Nowe przedsięwzięcia	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	11
1.2.1. Budżet MOPS w 2012 roku	11
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2012 roku	11
1.2.3. Realizacja dochodów w 2012 roku	14
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej	16
2.1. Pomoc finansowa	16
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	16
2.1.2. Świadczenia rodzinne	18
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	18
2.1.4. Stypendia szkolne	18
2.2. Pomoc środowiskowa	19
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	20
2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD	23
2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	24
2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej	25
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	26
2.3.1. Usługi opiekuńcze	26
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	27
3. Pomoc specjalistyczna	30
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	30
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych	30
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	30

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	30
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	30
3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	30
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	31
3.2.1. Domy pomocy społecznej	31
3.2.2. Ośrodki wsparcia	37
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	38
4. Programy oraz Projekty.....	40
4.1. Programy profilaktyczne	40
4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności	40
4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	46
4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”	47
4.1.4. Program ochrony rodzin przed przemocą w ramach obsługi telefonu „Niebieska Linia”	49
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	49
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	49
4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”	53
4.3. Programy integracyjne	56
4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL)	56
4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL)	59
4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL)	62
4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”	65
4.3.5. Klub Integracji Społecznej „Centrum” (KIS)	68
4.4. Programy opiekuńcze	72
4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”	72
4.4.2. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	73

4.5. Pozostałe Projekty	74
4.5.1. Projekt badawczy p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”	74
4.5.2. Projekt innowacyjny p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	76
4.5.3. Projekt p.n.: „Mój wybór – wolontariat”	79
4.5.4. Projekt p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”	80
4.6. Pozostałe Programy	80
5. Świadczenia rodzinne. Fundusz alimentacyjny	83
5.1. Świadczenia rodzinne	83
5.2. Fundusz alimentacyjny	86
6. Dodatki mieszkaniowe	90
7. Stypendia szkolne	92
8. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	94
9. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	98
10. Windykacja należności	101
11. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS	104
11.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	104
12. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka	107
12.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	107
12.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	107
12.1.2. Ochrona danych osobowych	108
12.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	108
12.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	109
12.3. Roboty remontowe	110
13. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	112
14. Zakończenie	115

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the title.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie terytorialnym* (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

W roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks postępowania cywilnego;
- Ustawy Kodeks pracy;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o ochronie danych osobowych;
- Ustawy o ochronie przeciwpożarowej;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o systemie oświaty;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;

- Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **68.683.857,26zł**. W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **33.753** wnioski, przeprowadzono **12.004** wywiady środowiskowe oraz wydano **41.193** decyzji. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* w 2012 roku skorzystało **3.420** środowisk, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **7.713**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe rok 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	25 462	27 801
2.	Przyjęte wnioski	31 942	33 753
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	12 480	12 004
4.	Wydane decyzje	38 726	41 193
5.	Złożone odwołania od decyzji	483	488
6.	Wydane orzeczenia	3 934	4 046
7.	Wydane postanowienia	461	538
8.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	464	781
9.	Zawarte kontrakty socjalne	616	627

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne,

opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z Funduszy Strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przewyżnianiu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1. Nowe przedsięwzięcia

- **Zmiana struktury organizacyjnej Ośrodka**

Powołanie Działu Pieczy Zastępczej i uruchomienie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego oraz zatrudnienie Asystentów Rodziny w związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

- **Udział w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd”, którego realizacja ma na celu dofinansowanie osób niepełnosprawnych w poszczególnych obszarach wsparcia**

Program realizowany jest na terenie powiatu Bielsko-Biała przez tut. Ośrodek, który w oparciu o Umowę zawartą z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dostarcza pomoc finansową osobom niepełnosprawnym spełniającym warunki uczestnictwa w programie, w ramach pozytywnie rozpatrzonych wniosków.

- **Udział w pilotażowym procesie wdrażania narzędzia umożliwiającego analizę zasobów pomocy społecznej w gminie, powiecie i województwie**

Przygotowanie „*Oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla gminy i powiatu*” – w związku z nowelizacją Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – dokonywane było za pośrednictwem internetowej Statystycznej Aplikacji Centralnej. Ocena ta zastąpiła od 2012r. opracowywany dotychczas „Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej w województwie śląskim”;

- **Partnerstwo w realizacji projektu p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia zadań OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”**

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa jest Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym POKL – projekty innowacyjne. Realizacja: od 01.10.2012r. do 30.06.2015r. Celem głównym projektu jest wzrost skuteczności działań aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez wypracowanie modelu Centrum Asystentury Społecznej (CAS) wspierającego zadania OPS/PCPR do 30.06.2015r.;

- **Partnerstwo w realizacji projektu p.n.: „Mój wybór – wolontariat”**

Wnioskodawcą Projektu jest Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” – Lider Projektu. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Obszar Wsparcia: Wolontariat w organizacjach pozarządowych. Celem głównym jest wzmocnienie potencjału ludzkiego sektora organizacji pozarządowych w regionie objętym projektem poprzez rozwój wolontariatu. Przedsięwzięcie realizowane od 01.06.2012r. do 30.09.2013r.

- **Udział w otwartych konkursach ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej**

Konkursy organizowane w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 pn. „Asystent rodziny” oraz „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”;

- **Wydanie publikacji pt. „Bielsko-Biała. Zjawiska i problemy społeczne 2010: fakty i opinie”**

Jest to pierwsza w historii miasta książka prezentująca wyniki badań problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców Bielska-Białej oraz wyniki badania świadomości i opinii mieszkańców miasta na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego. Integralny element książki stanowią: zdigitalizowane mapy punktowe problemów społecznych, prezentacja multimedialna „Atlas problemów społecznych Bielska-Białej” oraz film pt. „Zjawiska społeczne w Bielsku-Białej”:

- **Inwestycje i prace remontowe**

- Remont pomieszczeń znajdujących się w budynku przy ul. Krasieńskiego 5 – uruchomienie Archiwum Zakładowego;
- Remont instalacji wodno-kanalizacyjnej w budynku MOPS przy ulicy Karola Miarki 11;
- Wymiana pokrycia dachowego na pawilonie B;
- Wymiana częściowa sprzętu komputerowego we wszystkich działach MOPS.

1. Realizacja budżetu MOPS

Budżet MOPS w 2012 roku

	Wyszczególnienie	Wykorzystane środki /w zł./
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	27 852 225,13
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	511 840,66
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	6 053 008,69
IV	Zadania własne – gmina	23 851 073,33
V	Zadania własne – powiat	4 864 499,22
VI	Porozumienia pomiędzy powiatami	658 561,27
VII	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”	989 923,99
VIII	Projekt unijny „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”	117 698,91
IX	Projekt unijny „Budowanie kultury z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej” – środki unijne	230 285,69
X	Projekt unijny „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model Wsparcia Zadań OPS/PCPR W Aktywizacji Społecznej i Zawodowej ON „	14 721,37
XI	Fundusz celowy PFRON	3 379 160,79
XII	Aktywny Samorząd	160 858,21
RAZEM:		68 683 857,26

Realizacja budżetu – wydatki w 2012 roku

Wyszczególnienie	Środki przyznane na rok 2012 /w zł./	Środki wydatkowane w 2012 roku /w zł./
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - gmina		
Ogółem	28 512 265,00	27 852 225,13
w tym:		
Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	14 800,00	14 800,00
I Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	28 008 064,00	27 352 348,25
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	91 364,00	88 753,95
Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	31 740,00	31 538,50

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2012 /w zł./	Środki wydatkowane w 2012 roku /w zł./
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	141 397,00	141 384,43
	Pomoc finansowa SPP	224 900,00	223 400,00
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat			
	Ogółem	638 151,00	511 840,66
	w tym:		
II	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8 310,00	8 310,00
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	337 800,00	337 164,16
	Rodziny zastępcze	292 041,00	166 366,50
Dotacje celowe na zadania własne – gmina			
	Ogółem	6 055 493,36	6 053 008,69
	w tym:		
III	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	110 000,00	109 196,86
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	507 024,00	507 024,00
	Zasiłki stałe	1 296 184,00	1 294 502,47
	Ośrodki pomocy społecznej	2 348 070,00	2 348 070,00
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1 357 261,00	1 357 261,00
	Pomoc materialna dla uczniów	347 411,00	347 411,00
	Wspieranie rodziny	89 543,36	89 543,36
Zadania własne – gmina			
	Ogółem	24 175 853,45	23 851 073,33
	w tym:		
IV	Zwalczanie narkomanii	90 000,00	81 125,55
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	371 635,00	357 634,49
	Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia	960 086,06	955 721,37
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	645 570,00	611 910,54
	Świadczenia rodzinne – rodzina plus	1 035 645,60	1 033 743,13
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpiecz. społeczne – świadczenia społeczne	2 840 592,00	2 835 971,30
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	660,00	0,00
	Dodatki mieszkaniowe	5 345 187,51	5 344 980,46
	Zasiłki stałe	12 000,46	6 894,31
	Ośrodki pomocy społecznej	10 406 597,07	10 293 115,43
	Jednostki specjalist. poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione	65 980,00	64 513,89
	Usługi opiekuńcze	452 500,00	452 499,30
	Pozostała działalność – mieszkania przejściowe	27 950,00	27 527,89

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2012 /w zł./	Środki wydatkowane w 2012 roku /w zł./
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1 281 383,92	1 248 149,07
	Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	212 658,83	126 035,41
	Pozostała działalność – realizacja Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013 / dożywianie dzieci/	212 592,46	212 438,49
	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	16 930,00	1 991,34
	Pomoc materialna dla uczniów	197 884,54	196 821,36
Zadania własne – powiat			
	Ogółem	5 241 669,05	4 864 499,22
	w tym:		
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	54 000,00	0,00
	Domy pomocy społecznej	2 239 747,00	2 233 395,71
	Rodziny zastępcze	2 564 257,05	2 341 588,61
V	Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	84 790,00	84 200,00
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	105 112,44	105 112,44
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	101 459,56	85 960,36
	Wspieranie rodziny	92 303,00	14 242,10
Porozumienia pomiędzy powiatami			
	Ogółem	694 748,00	658 561,27
	w tym:		
VI	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	19 728,00	18 187,56
	Porozumienia pomiędzy powiatami- placówki opiekuńczo - wychowawcze	174 248,00	147 384,23
	Porozumienia pomiędzy powiatami- rodziny zastępcze	500 772,00	492 989,48
Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”			
VII	Ogółem	1 021 904,94	989 923,99
Projekt unijny „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”			
VIII	Ogółem	121 503,65	117 698,91
Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej „			
IX	Ogółem	243 310,00	230 285,69
Projekt unijny „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model Wsparcia Zadań OPS/PCPR W Aktywizacji Społecznej i Zawodowej ON”			
X	Ogółem	15 408,00	14 721,37

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2012 /w zł./	Środki wydatkowane w 2012 roku /w zł./
Fundusz celowy - PFRON			
	Ogółem	3 391 608,00	3 379 160,79
	w tym:		
XI	Turnusy rehabilitacyjne	465 000,00	464 686,40
	Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) „Port” i „Teatr Grodzki”	1 109 700,00	1 109 700,00
	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	793 810,00	781 786,30
	sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	935 650,00	935 629,46
	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	87 448,00	87 358,63
	Fundusz celowy – AKTYWNY SAMORZĄD		
	Ogółem	355 099,38	160 858,21
	RAZEM	3 746 707,38	3 540 019,00

Realizacja dochodów w 2012 roku

Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	10 884,84
Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	187 784,62
Odpłatność za pobyt w Noclegowni	16 312,59
Odpłatność za pobyt w Domu dla Bezdomnych	65 343,34
Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych	30 002,81
Wpływy z tytułu zwrotów świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	544 892,34
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków /celowe, okresowe/	17 011,55
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	8 274,24
Odpłatność za usługi opiekuńcze	264 473,74
Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	8 009,73
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych	1 045,36
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	28 348,74
Otrzymane darowizny w formie pieniężnej*	0,00
Pozostałe dochody/ sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż	29 158,67
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	1 991,34
Wpływy do rozliczenia	-824,89
RAZEM	1 212 709,02

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left, forming a large 'V' shape that frames the circles. The text is positioned in the center-left area of the page.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542zł. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456zł.

Dруга forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przewyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2012 roku wypłacono zasiłki w łącznej wysokości 6.314.215zł.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody	4.114	1.294.502
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3.621	109.197
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	3.147	1.071.971
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	3.672	566.427
5.	Świadczenia na program p.n.: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	193.421	3.272.118

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1.	Schronienie /Dom dla Bezdomnych i Noclegownia/	262	955.721	262
2.	Posiłek ogółem	1.763	1.307.013	3.211
2.1	W tym: dzieci	1.763	1.307.013	3.211
3.	Usługi opiekuńcze	356	1.337.587	411
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego*	8	24.695	20
5.	Sprawienie pogrzebu*	26	69.807	26
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../*	1.852	2.942.129	4.450
7.	Zasiłki okresowe*	1.023	566.427	2.480
8.	Zasiłki stałe (dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do renty z ZUS)	448	1.294.502	593

* zasiłki przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie

l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1. Zadania obligatoryjne*				
1.1.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	11	31.539	-
1.2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	400	109.197	593
1.3.	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	27	444	27
2. Zadania fakultatywne				
2.1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	87	141.384	137

2.1.2. Świadczenia rodzinne

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 7;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Ilość osób i rodzin objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia		Ilość rodzin		Ilość osób w rodzinach	
		Lata					
		2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	4.256	3.856	3.109	2.514	8.095	5.834
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	73	87	70	86	118	146
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	4.185	3.813	3.039	2.476	7.977	5.776
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	998	906	2.307	1879
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	4.107	3.420	10.402	7.713

Tabela 6: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*	
		2011	2012
1.	Ubóstwo	901	918
2.	Sieroctwo	336	15
3.	Bezdomność	283	303
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	188	233
5.	Bezrobocie	1.105	1.135
6.	Niepelnosprawność	1.256	1.254
7.	Długotrwała choroba	1.572	1.591
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	626	632
8.1	Rodziny niepełne	473	498
8.2	Rodziny wielodzietne	212	215
9.	Przemoc w rodzinie	82	95
10.	Alkoholizm	515	436
11.	Narkomania	28	25
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	89	97
13.	Kłęska żywiołowa	2	0

* liczby nie sumują się – jedna rodzina może być wykazana w kilku dysfunkcjach

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory? Jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków? Jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia? W jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała? Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe towarzyszenie pracownika socjalnego w procesie zmian. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na bezpośredni kontakt ze środowiskami, które wymagały stałego wsparcia (6.389 wizyt), bowiem zmiany nie są jednorazowym aktem, lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2012 roku w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 576 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tut. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym oraz długotrwale bezrobotnymi. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny był narzędziem, które pozwoliło jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. W wyniku tych działań w 2012 roku usamodzielnili się 123 osoby/rodziny, które osiągnęły trwałą poprawę jakości swojego życia.

W 2012r. pracownicy socjalni w ramach przyjęć stron w siedzibie Ośrodka przyjęli 27.512 osób, co świadczy o ilości problemów, z którymi obecnie nie radzą sobie mieszkańcy miasta. Udzielanie poradnictwa i pomocy finansowej osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, wskazywanie możliwości rozwiązania zgłaszanych problemów nałożyły na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania wzmożonych działań. Na skutek zmiany kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

w 2012r. pracownicy socjalni zobowiązani byli dokonać weryfikacji wszystkich decyzji u stałych świadczeniobiorców tutejszego Ośrodka korzystających zarówno z pomocy finansowej, usługowej oraz korzystających z pomocy instytucjonalnej.

Realizacja pomocy osobom wymagającym przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej

W roku sprawozdawczym zaobserwowano wzrost liczby osób chorych psychicznie zdiagnozowanych i niezdiagnozowanych, których funkcjonowanie bezpośrednio zagrażało ich życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób. Nakładało to na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania natychmiastowych działań zmierzających do zabezpieczenia tych osób poprzez objęcie pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych do czasu wydania postanowienia przez Sąd o przymusowym umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej. Wielokrotnie brak świadomości i realnej oceny swojej sytuacji przez osoby chore psychicznie było wynikiem wnioskowania przez pracowników socjalnych do Prokuratury o częściowe lub całkowite ich ubezwłasnowolnienie. Pracownicy socjalni na wniosek Sądu rozeznawali sytuacje osób i ich rodzin w zakresie wskazania kandydata na kuratora lub opiekuna prawnego. Brak rodziny lub niechęć współpracy ze strony najbliższych było przyczyną podejmowania się przez pracowników socjalnych pełnienia funkcji kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej i opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej. Powyższe wpłynęło na ułatwienie procedur administracyjnych związanych z zabezpieczeniem wszystkich niezbędnych potrzeb osób chorych psychicznie. W 2012r. do Sądu i Prokuratury skierowano 48 wniosków.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Wydawanie zaświadczeń, umożliwiających korzystanie z żywności unijnej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD) po uprzednim ustaleniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu;
- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;

- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8a oraz Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” ul. Kołłątaja 8;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w Klubach Samopomocy: „Klub Seniora” ul. Komorowicka 336D, „Milusińscy” ul. Milusińskich 6 oraz Klubie dla Osób Starszych ul. Piastowska 86;
- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych.
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych na okoliczność skierowania do domu pomocy społecznej u osób wymagających całodobowej opieki, a u których pomoc w formie usług jest niewystarczająca;
- Rozpoznawanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Zorganizowanie kolonii letnich nad morzem dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych. Kierowanie dzieci i finansowanie wypoczynku letniego w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy;
- Informowanie rodziców i opiekunów prawnych dzieci o możliwości skorzystania z kolonii i półkolonii organizowanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobka;
- Rozpoznawanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinno-bytowej dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji a objętych gorącym posiłkiem na wniosek dyrektorów placówek oświatowych w celu zdiagnozowania problemów i ustalenia ich przyczyn;

- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia oraz biletów socjalnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury „Niebieska Karta”;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych realizowanych przez MOPS i Powiatowy Urząd Pracy;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);
- Typowanie i dokonywanie wstępnej rekrutacji osób do udziału w projekcie systemowym p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”;
- Udział pracowników socjalnych w spotkaniach koalicjantów organizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje program dostarczania artykułów żywnościowych dla najuboższej ludności Unii Europejskiej w ramach unijnego Programu PEAD, zgodnie z wytycznymi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Każda osoba/rodzina ubiegająca się o skorzystanie z powyższej formy pomocy, a niepozostająca w systemie pomocy świadczonej przez MOPS, zobowiązana jest wyrazić zgodę na ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu pobytu lub zamieszkania. W przypadku stwierdzenia, że dochód rodziny nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej* (tj. w przypadku osoby samotnej 813zł, natomiast 684zł dla osoby w rodzinie) wydawana jest imienna „Karta Żywności”, na której naniesiony jest: asortyment, numer karty, imię i nazwisko osoby, adres zamieszkania, numer PESEL, liczba osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe w tym dzieci do 15 roku życia. Każda „Karta Żywności” wprowadzana jest do bazy danych tut. MOPS, co pozwala uniknąć podwójnego ich wydawania. Należy również podkreślić, że w szczególnie uzasadnionych sytuacjach (np. długotrwała choroba, duże koszty związane

z leczeniem, zdarzenie losowe), mimo iż dochód osoby/rodziny przekracza kryterium dochodowe – może ona zostać objęta Programem PEAD. „Karta Żywności” wydawana jest 1 raz w roku.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 1.103 karty pomocy żywnościowej w ramach programu pomocy żywnościowej PEAD, którymi objęto 2.724 osoby. Na podstawie w/wym. kart, żywność była wydawana m.in. w: Oddziale Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej przy Kościele Adwentystów Dnia Siódmego, Parafiach Rzymsko-Katolickich, Polskim Komitecie Pomocy Społecznej, Śląską Fundację „Błękitny Krzyż”.

2.2.3. Rządowy Program: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z *Ustawą z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.), przyznawane są:

- dzieciom do 7 roku życia;
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, zgodnie z art. 7 *Ustawy z 12.03.2004r. o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2006-2013. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2012 roku na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 3.272.118zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązki szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 813,00zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 2.736,00zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542,00zł, dla osoby w rodzinie – 456,00zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku dla dziecka przysługuje rodzinie, w której dochód nie przekracza 200% kryterium, co zostało określone w *Uchwale nr XV/343/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18.09.2007r.* obowiązującej do dnia 31.08.2010r. Z dniem 27.04.2010r. podjęto *Uchwałę nr LIV/1244/2010* obowiązującą od dnia 01.09.2010r. obejmującą swym zakresem również dzieci przebywające w żłobkach. Zatem np. dla dziecka wychowywanego w rodzinie 4-osobowej będzie to kwota 3.648,00zł.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w 2012 roku

l.p.	Rodzaj środków	Wartość łączna /w zł./	Wyszczególnienie		
			Dożywianie dzieci /w zł./	Gorący posiłek dla pozostałych osób /w zł./	Zasilki celowe na żywność /w zł./
1.	Środki od Wojewody	1.357.261	526.510	0	830.751
2.	Środki z budżetu Miasta	1.914.857	780.765	0	1.134.092
3.	Razem:	3.272.118	1.307.275	0	1.964.843

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto:

- 1.464 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 299 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 3.934 osób, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. Pomoc w tej formie przyznawana jest decyzją administracyjną (w oparciu o wywiad środowiskowy) na okres roku szkolnego tj. od września do czerwca kolejnego roku. Ponadto, istnieje możliwość wnioskowania przez dyrektora szkoły o objęcie dożywianiem uczniów bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Według powyższych zasad pomoc uzyskać może dodatkowo do 20% ogółu dzieci wspieranych przez Program dożywiania. W 2012 roku z tej formy skorzystało 299 dzieci.

Ponadto, osoby i rodziny, które znajdowały się w trudnej sytuacji skorzystały ze wsparcia: Banku Chleba, Kuchni Społecznej Towarzystwa im. Św. Brata Alberta, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritas, Hospicjum Domowego Św. Kamila oraz sponsorów prywatnych (paczki żywnościowe, wyposażenie gospodarstw domowych).

2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej

Opisano w rozdziale nr 4 Projekty oraz Programy, 4.3.1 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL), 4.3.2 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL) oraz 4.3.3 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL).

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

---

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2012 roku usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmacnianie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

Od 2012 roku pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócić rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (REH – MED s. c.), z którym zawarto umowy dotyczące realizacji zadania w 2012 roku na kwotę 454.500,00zł. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania, poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2011-2012

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2011	404	104	333 w tym: S – 291 R - 42	71 w tym: S – 42 R – 29 /w tym 7 dzieci/
2012	443	139	356 w tym: S – 307 R - 49	87 w tym: S – 54 R – 33 /w tym 4 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r.*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2012 roku specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 141.397,00 zł. pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2011-2012

Zadania własne				Zadania zlecone		
Rok	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./
2011	91.000	1.269.995	251.657,88	6.762	139.838,30	14.253,08
2012	93.800	1.337.587	263.533,74	6.833	141.384,43	12.412,36

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged in a descending diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines extend from the top left and top right corners towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

---

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Sprawozdanie z zadań realizowanych przez Zespół zostało sporządzone odrębnie w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

---

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o tę formę pomocy rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2012 roku odbyło się 40 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 241 wniosków (w tym o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty mieszkańców DPS oraz członków rodzin zobowiązanych do współfinansowania ich pobytu, o przeniesienia do innego DPS, przyspieszenia umieszczenia w DPS, odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego).

W okresie sprawozdawczym zarejestrowanych zostało 1109 wniosków i spraw dotyczących DPS, z czego:

- 1) 169 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, przy czym:
  - a) 23 wnioski wpłynęły z innych gmin;
  - b) w 19 przypadkach umorzono postępowanie z powodu rezygnacji;
  - c) 9 spraw na dzień 31.12.2012r. było w toku;
  - d) 1 osoba zmarła przed wydaniem decyzji administracyjnej;
  - e) 1 osobie zawieszono postępowanie;
  - f) 95 osobom wydano decyzje o skierowaniu do odpowiedniego typu DPS;
  - g) 21 osobom odmówiono skierowania do DPS;
- 2) 700 spraw dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS;
- 3) 224 spraw dotyczyło wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS;
- 4) 16 to inne sprawy (wnioski o przyspieszenie przyjęcia do DPS, wnioski o przeniesienie do innego DPS).

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biała) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego.

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

l.p.	Adres	Liczba miejsc	Typ Domu
1.	ul. Poczтовая 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*
2.	ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsc) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)
3.	ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)
4.	Al. A. Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)

* (K) - kobiety

* (M) - mężczyźni

Tabela 11: Osoby skierowane, umieszczone i oczekujące w kolejce do DPS według typów placówek

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS				Ilość osób* umieszczonych w DPS				Ilość osób* oczekujących w kolejce na umieszczenie w DPS (wg stanu na 31.12.2011r. oraz 31.12.2012r.)			
		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Dla osób w podeszłym wieku	18	25	7	5	23 (4)	27 (3)	3	3	0	1	2	2
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	31	34	10	6	31 (4)	29 (4)	4	8	1	4	8	0
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	10	16	0	0	6	13	0	0	6	8
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	2	2	0	0	4	2	0	0	5	2
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	2	5	0	0	2	3	0	0	0	4	1	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
7.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	2	2	0	0	4	2	0	0	0	0
8.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
9.	Ogółem:	51	64	31	33	56 (8)	59 (7)	21	29	1	9	22	13

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin;

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała

ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2012r. do DPS prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała wynosi 64 (z tego 2 osoby złożyły wniosek w 2011r.)

ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2012r. do DPS prowadzonych przez inne powiaty wynosi 33

Tabela 12: Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w ciągu całego 2012 roku w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała oraz inne powiaty, średni miesięczny koszt utrzymania oraz środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w DPS /w zł./		Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	56	74	2.476,62	2.706,29	29.577,55	16.709,21
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	27	43	2.542,00	2.808,00	1.285,12	10.860,79
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	35	32	3.881,77	4.439,98	6.191,07	2.659,67
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	54	64	3.138,00	3.609,00	20.380,22	19.250,16
5.	DPS położone na terenie innych powiatów	101	120	-	-	139.589,20	137.009,28
6.	Razem	273*	333**	-	-	197.023,16	186.489,11

* w liczbie 273 mieści się 5 osób policzonych podwójnie, które były przenoszone w obrębie w/wym. Domów

** w liczbie 333 mieszczą się 2 osoby policzone podwójnie, które były przenoszone w obrębie w/w Domów

Tabela 13: DPS na terenie poszczególnych powiatów

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
1.	bialski	1	2901,46	27294,60	0
2.	bielski	33	2740,33	506771,51	123.387,06
3.	buski	1	2410,32	303,76	0
4.	cieszyński	18	2915,25	449722,30	1.120,00
5.	częstochowski	1	2464,21	21557,42	0
6.	gliwicki	1	2727,58	26449,90	11.000,00
7.	jarosławski	4	2812,39	72157,05	0
8.	krakowski	15	2762,40	313208,38	1212,90
9.	krasnostawski	1	2663,43	22247,39	0
10.	limanowski	1	2767,07	12165,85	0
11.	lubaczowski	2	2442,44	6598,21	0
12.	lubliniecki	2	2471,78	50395,04	0

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
13.	mikołowski	1	2973,00	0,00	0
14.	myślenicki	8	2465,15	127617,56	0
15.	nyski	1	1982,57	13257,10	0
16.	opolski	1	2700,00	19732,68	0
17.	oświęcimski	5	2558,48	96300,89	0
18.	proszowicki	1	2321,04	4215,02	0
19.	pszczyński	1	2521,10	20013,50	0
20.	suski	4	3086,00	104521,13	0
21.	wadowicki	14	2590,00	310320,22	289,32
22.	zamojski	1	2769,00	28546,20	0
23.	Gmina Ustroń	1	2700,33	0,00	0
24.	Rodzinny Dom Pomocy	1	2100,00	0,00	0
25.	mławski	2*	-	-	0
Razem:		121**		2233395,71	137.009,28

* 2 osoby przebywały w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

** w liczbie 121 mieści się 1 osoba policzona podwójnie, która była przenoszona w obrębie dwóch różnych powiatów.

W całym 2012 roku w DPS na terenie innych powiatów przebywało 120 mieszkańców Bielska-Białej. Natomiast na dzień 31.12.2012r. liczba ta wynosiła 103.

Na terenie naszego powiatu brakuje placówek dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dlatego zmuszeni jesteśmy korzystać z Domów prowadzonych przez inne powiaty. Warto w tym miejscu podkreślić, że na 120 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2012 roku w Domach położonych w w/w powiatach 62 przebywało w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych a 18 dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Dwie osoby chore na Stwardnienie Rozsiane skorzystały z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM (KOMR) W domach dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorej i niepełnosprawnych fizycznie przebywało łącznie 38 osób. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje mniejszą rotację, wydłużanie czasu oczekiwania na miejsce i zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 14: Ruch mieszkańców w DPS na terenie miasta Bielska-Białej oraz na terenie innych powiatów w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Stan na dzień		Zmarło lub zrezygnowało		Przyjęto		Ilość oczekujących	
			31.12. 2011	31.12. 2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	92	91 (10)	90 (10)	14 [4]	19 [5] (2)	17 (3)	18 (2)	0	1
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	56 (8)	56 (6)	9 [4] (1)	12 [2] (3)	9 (1)	12 (1)	0	4 o.n.f.**
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	25	25	26	14 [1]	9 [1]	13	10	0	0
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	48	47 (7)	48 (7)	22 [1] (4)	19 (4)	21 (4)	20 (4)	1	4
5.	Ogółem:	222	219 (25)	220 (23)	59 (5)	59 (9)	60 (8)	60 (7)	1	9
6.	DPS położone na terenie innych powiatów*	-	90	104	15	14	22	30	22	13

* dane dotyczą osób umieszczonych na nowych zasadach

wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza Gminy Bielsko-Biała

** skrót o.n.f – oznacza typ domu przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie

Należy zaznaczyć, iż na 81 mieszkańców Bielska-Białej umieszczonych w 2012 roku w Domach Pomocy Społecznej 49 było niepełnosprawnych prawnie, posiadało odpowiednie orzeczenia wydane przez organy do tego uprawnione. Pozostałe osoby były przewlekłe chore.

Tabela 15: Dane dotyczące 81 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2012 roku

Wyszczególnienie	l.p.	Dane dotyczące 81 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2012 roku	
Ilość osób bezdomnych	1.		8
Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu	2.	Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	12
	3.	Oddziały szpitalne	8
	4.	Dom dla Bezdomnych i Noclegownia	5
	5.	Prywatne Domy Pomocy Społecznej	2
	6.	DPS „Sadyba”	1
	7.	klasztor	1
Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	8.		52
Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	9.		26

Z analizy danych pochodzących z 2012 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej w pierwszym półroczu wynosił średnio od 0 do 4 miesięcy, w drugim półroczu Domy okresowo posiadały wolne miejsca. Na dzień 31.12.2012r. w Domach przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku były 3 wolne miejsca. W stosunku do roku ubiegłego skrócił się czas oczekiwania dla osób skierowanych do DPS poza miastem Bielsko-Biała o profilu dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych. Średni czas oczekiwania wynosił od 2 tygodni do 10 miesięcy.

Tabela 16: Średni okres oczekiwania na umieszczenie w DPS

l.p.	Wyszczególnienie	2012
1.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych, dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie na terenie miasta Bielsko-Biała	0 – 4 miesięcy
2.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku (poza miastem Bielsko-Biała)	2 tygodnie – 10 miesięcy
3.	Domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	1 miesiąc – 3 lat
4.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	10 miesięcy – 3 lat

Osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie skierowane do Domów Pomocy Społecznej poza kolejnością były umieszczane w nich w stosunkowo krótkim czasie – od 1 do 9 miesięcy. Znacznie dłużej oczekiwały na DPS osoby skierowane w trybie zwykłym – od 1 do 3 lat. W porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się liczba oczekujących na umieszczenie w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych z 6 do 8, natomiast zmniejszyła się liczba oczekujących do DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z 5 do 2.

Tabela 17: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 2008-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	65	82	100	101	120*
2.	Wydatkowane środki /w zł./	766.946,09	1.049.308,04	1.421.554,46	1.835.529,00	2.233.395,71
3.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	11.799,17	12.796,44	14.807,86	18.540,69	19.420,83

* na 120 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2012r. w DPS położonych na terenie innych powiatów gmina Bielsko-Biała wniosła opłatę jedynie za 115 osób z uwagi na to, że: 2 osoby przebywały w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR), w którym pobyt ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego, natomiast za 3 mieszkańców Bielska-Białej umieszczonych pod koniec 2012r. odpłatność realizowana jest od 2013r.

W ciągu całego 2012 roku według nowych zasad odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 120 mieszkańców Bielska-Białej. Ilość ta z roku na rok wzrasta. W 2012 roku nastąpił kolejny wzrost wydatków na realizację tego zadania głównie z powodu wzrostu średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych Domach oraz wzrostu liczby korzystających z tej formy pomocy, gdyż w stosunku do roku ubiegłego liczba osób przebywających w tych Domach zwiększyła się ze 101 do 120.

Tabela 18: Ilość rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę w latach 2008-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	149.356,92	187.142,27	221.618,41	197.023,16	186.489,11
2.	Ilość osób/rodzin	31	38	39	45	51

Przedstawione powyżej zestawienie dochodów z tytułu wpływu odpłatności od osób, z którymi MOPS zawarł umowy na współfinansowanie kosztów pobytu członka rodziny w DPS obrazuje systematyczny wzrost liczby osób i rodzin partycypujących w tych opłatach. Jednak wpływy z tytułu opłat nie równoważą wydatków przeznaczonych na to zadanie.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Od dnia 01.04.2010r., z uwagi na zmianę przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, wydawanie decyzji w sprawie skierowania oraz ustalenia odpłatności za pobyt w „Centrum” Środowiskowym Domu Samopomocy (na pobycie dziennym) leży w kompetencji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, tj. podmiotu prowadzącego ten ośrodek wsparcia. W związku

z tym, tut. Ośrodek przesyła dokumenty (wywiad środowiskowy wraz z załącznikami) dotyczące mieszkańców Bielska-Białej do w/wym. PCPR. Ponadto Zespół przygotowuje również decyzje pobytowe do Domu dla Bezdomnych, Noclegowni, Mieszkań Chronionych oraz Mieszkań Przejściowych.

Tabela 19: Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) w Bielsku-Białej

l.p.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających w 2012r.*
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołłątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	35	40
2.	„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sobieskiego 158 w Bielsku-Białej	Powiat bielski ziemski	90	46

W okresie sprawozdawczym z usług Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” w Bielsku-Białej skorzystało 40 mieszkańców Bielska-Białej, z czego 37 osób posiadało orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

Opisano w rozdziale nr 4. Programy oraz Projekty, 4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności;

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top left and the other two at the top right and bottom right. The circles are positioned in the top right, middle, and bottom right areas of the page.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności

W świetle przepisów Ustawy o pomocy społecznej, bezdomność jest jedną z szesnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Działania skoncentrowane na rozwiązywaniu problemu bezdomności w skali naszego miasta, całościowo ujęto w Gminnym Programie Przeciwdziałania Bezdomności, który w dniu 03.04.2001r. został przyjęty w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/548/2001, ze zmianą na mocy uchwały Nr LI/1666/2005 z dnia 06.12.2005r., jako prawo miejscowe.

W myśl założeń tego Programu działania w obszarze bezdomności w naszej gminie opierają się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności;
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej;
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, realizując w 2012r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym oraz zadania programowe wynikające z przyjętej Uchwały związanej z przeciwdziałaniem bezdomności:

- efektywnie korzystał z istniejących miejsc wsparcia osób bezdomnych tj.: placówek dla bezdomnych, mieszkań przejściowych, mieszkań chronionych, kuchni społecznej, punktu pomocy medycznej, łaźni, itp.;
- stosował różne instrumenty aktywizacji: zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz narzędzia oddziaływania na osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością – głównie indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które umożliwiały aktywne włączenie się tych osób w proces pokonywania barier bezdomności i stanu bierności;
- współdziałał z różnymi podmiotami (instytucjami, urzędami, służbami, organizacjami itd.) na rzecz wielowymiarowego wsparcia środowiska osób bezdomnych.

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MPiPS – 03, za rok 2012 (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych,

w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 303 osobom i rodzinom, co stanowi 7,86% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Zgodnie z Regulaminem, w Noclegowni udziela się schronienia w formie tymczasowego miejsca noclegowego bezdomnym mężczyznom, zdolnym do samoobsługi. W Noclegowni dostępnych jest 50 stałych miejsc noclegowych. W Domu dla Bezdomnych prowadzone są natomiast miejsca całodobowe, okresowego pobytu. Dom przeznaczony jest dla bezdomnych: matek z dziećmi, kobiet oraz mężczyzn z ograniczoną zdolnością do samoobsługi. Dom dysponuje maksymalnie 95 miejscami, przy czym 8 miejsc przeznaczono dla kobiet, którym ograniczono pomoc w formie schronienia do niezbędnego minimum tj. do pobytu na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 20: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A w Bielsku-Białej w latach 2011-2012

I.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Schronienie całodobowo w Domu dla Bezdomnych ogółem	127	131
	w tym:		
	- rodzin	13	17
	- osób samotnych	87	80
	w tym:		
- kobiet	19	20	
- mężczyzn	68	60	
2.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	222	278
	w tym:		
	- na podstawie decyzji adm.	105	125
- doraźnie	117	153	
3.	Nocleg w Noclegowni dla kobiet	12	14

Ogółem, w 2012 roku ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 228 osób i rodzin (liczba osób i osób w rodzinach, które otrzymały decyzją świadczenie w formie schronienia: 262).

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 96,2% bezdomnych korzystających ze schronienia w placówkach wywodziło się z terenu Bielska-Białej, natomiast 10 osób z innych gmin, co stanowi 3,8 % ogółu bezdomnych, którym udzielono schronienia na podstawie decyzji administracyjnej. Osobom bezdomnym spoza naszej gminy zapewniono stosowną pomoc pod warunkiem zwrotu wydatków z tytułu przyznanych świadczeń w miejscu ich pobytu przez gminy właściwe.

Tabela 21: Ilość bezdomnych mężczyzn, którym udzielono schronienia wyłącznie w Noclegowni w 2012 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek)

l.p.	Wiek	Ilość
1.	od 18 do 35 r.ż.	26
2.	od 36 do 45 r.ż.	23
3.	od 46 do 65 r.ż.	65
4.	66 i więcej lat	6
5.	Razem:	120

Tabela 22: Ilość osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla Kobiet w 2012 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek i płeć)

l.p.	Wiek	Ilość kobiet	Ilość mężczyzn
1.	od 0 do 18 r.ż.	12	19
2.	od 19 do 35 r.ż.	13	1
3.	od 36 do 45 r.ż.	13	10
4.	od 46 do 65 r.ż.	17	37
5.	66 i więcej lat	4	16
6.	Razem:	59	83

Tabela 23: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2010-2012 oraz koszty tych świadczeń

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla bezdomnych	49.991	52.357	57.356
2.	Kwota świadczeń /w zł./	884.177	930.559	955.721

Spośród 125 bezdomnych, korzystających ze schronienia w Noclegowni na przestrzeni 2012 roku, 4 osoby realizowały Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności. Dzięki wsparciu w ramach Programu, 1 bezdomny mężczyzna osiągnął trwały efekt w wychodzeniu z bezdomności w zakresie systematycznego leczenia. Jednemu bezdomnemu mężczyźnie realizującemu Program opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Spośród mieszkańców Noclegowni 17 bezdomnych mężczyzn uczestniczyło w aktywnych programach rynku pracy: 4 osoby zaktywizowano poprzez prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym, 1 osobę w ramach robót publicznych, 12 osób wykonywało prace społecznie użyteczne w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

W roku sprawozdawczym Noclegownię dla mężczyzn opuściło 47 osób, w tym: 5 osobom zapewniono schronienie w Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, 1 osoba została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach przy ul. Słonecznej 3, 1 osobie gmina właściwa ze względu na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały (Siemianowice Śląskie) zapewniła pobyt w placówce dla bezdomnych działającej w tej gminie, 2 osoby uzyskały miejsce w Ośrodku Readaptacyjnym Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, 2 osoby zostały pozbawione wolności, 6 osób wynajęło mieszkanie własnym staraniem. W 2012 r. Noclegownię opuściło 25 osób bez podania przyczyny, a 5 osób zmarło.

Po raz pierwszy umieszczono w ciągu roku, w Noclegowni, na podstawie decyzji administracyjnej 52 osoby.

Spośród 142 mieszkańców Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla kobiet 11 osób realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, a trwałe efekty w wychodzeniu z bezdomności osiągnęły 4 osoby, m.in. poprzez: podjęcie systematycznego leczenia – 2 osoby uzależnione, wynajęcie mieszkania własnym staraniem – 2 osoby.

Na przestrzeni 2012r. Dom dla Bezdomnych i Noclegownię dla Kobiet opuściło 39 osób – 13 osób z 6 rodzin i 26 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe (6 kobiet i 20 mężczyzn), w tym: 4 osoby otrzymały miejsce w domu pomocy społecznej (DPS „Dom Nauczyciela” w Bielsku-Białej, ul. Pocztowa 14, DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15, DPS „Hospicjum” Aleja Armii Krajowej 181), 1 osobę umieszczono w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Bielsku-Białej ul. Emilii Plater 17, 2 mężczyznom zapewniono pobyt w Mieszkaniu Chronionym przy ul. 11 Listopada 44/6, schronienie w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a uzyskał 1 mężczyzna, 1 mężczyzna powrócił do własnego mieszkania, 3 osoby bezdomne trafiły do zakładu karnego, 2 dzieci trafiło pod opiekę drugiego rodzica, 11 osób zapewniło sobie mieszkanie własnym staraniem, 1 mężczyzna otrzymał lokal z mieszkaniowego zasobu gminy. Losy 10 osób (4 kobiet i 6 mężczyzn), które opuściły Dom dla Bezdomnych i Noclegownię nie są znane. Ponadto, 3 mieszkańców placówki zmarło (2 mężczyzn i 1 kobieta). Po raz pierwszy umieszczono w ciągu roku, w Domu dla Bezdomnych, na podstawie decyzji administracyjnej 42 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował także pomoc w formie schronienia w oparciu o Program Mieszkań Przejściowych, funkcjonujący na mocy Porozumienia, jakie zostało zawarte dn.27.02.2001r. w sprawie zasad kwaterowania, eksploatacji i kosztów utrzymania lokali przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, pomiędzy Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, a tut. Ośrodkiem. Schronienie w mieszkaniu przejściowym jest kolejnym etapem w procesie wychodzenia z bezdomności, poprzedzającym możliwość otrzymania lokalu docelowego z zasobów gminy. Do pomocy w formie schronienia w mieszkaniu przejściowym uprawnione są osoby i rodziny bezdomne, które wcześniej przebywały w placówkach dla bezdomnych, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach pomocy społecznej, usamodzielniający się wychowankowie opuszczający: placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, a także osoby i rodziny zagrożone bezdomnością – zgłoszone przez Komisję Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej, pod warunkiem, że spełniały kryteria ustalone w regulaminie przyznawania pomocy w tej formie.

Na przestrzeni 2012r. mieszkania przejściowe opuściło 11 osób; 2 rodziny (6 osób) zapewniły sobie lokum własnym staraniem, 1 mężczyzna oraz 1 rodzina 3 osobowa otrzymała lokal z mieszkaniowego zasobu gminy Bielsko-Biała, 1 kobiecie zapewniono pobyt w mieszkaniu chronionym przy ul. 11 Listopada 31/3.

Tabela 24: Osoby i rodziny korzystające ze schronienia w mieszkaniach przejściowych w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Ilość osób/ rodzin korzystających ze schronienia ogółem	59	56
1.1.	W tym: ilość rodzin	16	15
1.2.	W tym: osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe	14	14

W mieszkaniach przejściowych umieszczono w ciągu roku sprawozdawczego 1 rodzinę – matkę z dzieckiem, która wcześniej wynajmowała mieszkanie na wolnym rynku.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 16 lutego 2012r. do 27 grudnia 2012r. Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla nie więcej niż 10 osób (w tym bezdomnych) skierowanych przez MOPS w Bielsku-Białej poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie (w tym jeden posiłek gorący), prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego. W 2012 roku w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 17 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 1 lutego 2011r. do 31 grudnia 2012r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą „Udzielanie pomocy w postaci zapewnienia posiłku osobom bezdomnym oraz osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej”. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do soboty w godzinach od 11.30 do 13.30. Na niedziele wydawano suchy prowiant dla osób uprawnionych do tej formy pomocy według wykazu sporządzanego przez MOPS. Z suchego prowiantu korzystało co miesiąc średnio 50 osób bezdomnych.

Bezdomni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasińskiego 10. Bank Chleba prowadzony jest przez Środowiskowe Centrum Pomocy przy współpracy piekarzy bielskich i „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej.

Podobnie jak w latach poprzednich mieszkańcy Domu dla Bezdomnych i Noclegowni korzystali także z pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD). W 2012r. wydano 76 kart pomocy żywnościowej osobom bezdomnym (w 2011r. – 58).

Dla osób i rodzin przebywających w placówkach dla bezdomnych zorganizowano uroczyste „Spotkania opłatkowe” z posiłkiem, które odbyły się 21.12.2012r., z tej okazji przygotowano również paczki świąteczne dla 173 osób bezdomnych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdomne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej (do końca czerwca 2012r.) Bezdomni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia.

W przypadku osób bezdomnych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania, mające na celu uzyskanie dostępu do opieki zdrowotnej poprzez:

- opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne bezdomnym, realizującym Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności w 2012r. – 1 osobie;
- przyznanie świadczenia na podstawie art. 54 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27.08.2004r. – 7 osobom.

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdomne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji zadania zleconego przez gminę pod nazwą „Prowadzenie łaźni publicznej dla osób bezdomnych oraz osób będących w trudnej sytuacji życiowej”, które realizowane było w okresie od 1 lutego 2012r. do 31 grudnia 2012r.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, pokrycie kosztów udziału w wyjazdowych sesjach terapeutycznych, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, oraz usług opiekuńczych zgodnie ze wskazaniami lekarza.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Policji. Łącznie w 2012 roku miało miejsce 17 patroli, w trakcie których 1 osoba została przewieziona do placówki dla osób bezdomnych, 4 osobom rozdano paczki żywnościowe.

Na terenie miasta rozwieszone zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2012r. pomocą rodzinom z problemem alkoholowym zajmował się Dział Pomocy Środowiskowej MOPS, a Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU) pracował z rodzinami z problemem przemocy w rodzinie, gdzie problem alkoholowy często współtowarzyszył występowaniu problemu przemocy.

Realizacja Programu Intensywnego Motywowania do Terapii (PIMT) dla osób z problemem alkoholowym prowadzonego metodą grupową

W roku sprawozdawczym odbyło się 10 cykli zajęciowych (po 16 godzin warsztatowych w każdym cyklu) oraz 1 cykl po 12 godzin i jeden cykl po 8 godzin – liczba osób skierowanych do udziału w spotkaniach – 90. Program Intensywnego Motywowania do Terapii pozwolił na sprawną pracę z najtrudniejszymi klientami, tj. osobami zaprzeczającymi istnieniu problemu alkoholowego. Ważnym zadaniem Programu była krótkoterminowa, wstępna praca nad diagnozą, identyfikacja klienta z problemem oraz motywowanie do leczenia przez udział w terapii odwykowej.

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2012 roku środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie zajęć prowadzonych w ramach pracy metodą grupową z osobami z problemem alkoholowym;
- finansowanie zajęć terapeutycznych dla kobiet-ofiar przemocy seksualnej;
- finansowanie zajęć psychoedukacyjnych dla dorosłych dzieci alkoholików lub narkomanów;
- finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- finansowanie Pikniku dla rodzin zastępczych;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu prawnych i praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wg znowelizowanej *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, a także w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*. Szkolenie odbyło się w dniach od 24.09.2012-25.09.2012r. w Szczyrku;
- w 2012r. sfinansowano szkolenia dla członków grup roboczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ujęciu interdyscyplinarnym. W szkoleniu wzięło udział 221 uczestników- przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie miasta Bielsko-Biała;
- obsługę telefonu „Niebieska Linia”;

- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2012 roku odbyło się 12 konsultacji, w których uczestniczyło 47 pracowników MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował również zadania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2013. W obszarze profilaktyki narkomanii MOPS opracował projekt „Rycerze nie biorą” (III edycja). Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne) Impreza „Rycerze nie biorą” odbyła się 22.06.2012r, a uczestniczyli w niej uczniowie szóstych klas szkół podstawowych i gimnazjów z terenu miasta Bielsko-Biała. Zorganizowano liczne konkursy, gry zespołowe, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez terapeutów ds. rozwiązywania problemów uzależnień od narkotyków. Realizatorami przedsięwzięcia był MOPS: Dział ds. Programów, Projektów Unijnych, Badań i Strategii przy współpracy Zespołu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W organizacji akcji partnerami byli: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Starym Bielsku, Rada Osiedla Stare Bielsko, Publiczne Liceum Ogólnokształcące, Stowarzyszenie Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa” oraz Katolicki Ośrodek Wychowania i Resocjalizacji Młodzieży w Bielsku-Białej. Ponadto 15.06.2012r. zorganizowano warsztaty edukacyjne dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów z terenu naszego miasta oraz wychowawców świetlic środowiskowych.

4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają „Niebieskie Karty”, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. Udzielają pomocy w formie wsparcia psychologicznego, informacji prawnej lub kierują do specjalistycznych placówek zajmujących się pomocą. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni powołują lokalne Zespoły Interdyscyplinarne w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób w kryzysie.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W roku 2012 pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 391 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: przeprowadzili 159 wywiadów środowiskowych; odbyli 794 wizyty w środowiskach, w których występuje problem przemocy. Pracownicy socjalni ZPU objęli pomocą 591 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego).

Procedura „Niebieska Karta”

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z późn. zm.) zobowiązuje Ośrodek Pomocy Społecznej do zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego. Rada Miasta Bielsko-Biała ustanowiła *Uchwałę Nr IV/41/2011 z dnia 01.02.2011r. w sprawie określenia trybu, sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.* Ponadto 18.10.2011r. weszło w życie *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.* Aktualnie do sporządzania „Niebieskich Kart” zostali zobowiązani przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wypełnioną „Niebieską Kartę A” należy przekazać do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2012r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 515 Niebieskich Kart A (w tym sporządzonych przez MOPS-194) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych - w okresie sprawozdawczym odbyło się 1540 posiedzeń.

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej i Działu Pieczy Zastępczej, a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się „Niebieską Kartą”) w diagnozowaniu problemu przemocy. Ponadto, przygotowywali i uaktualniali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Ponadto pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2012r. pracownicy socjalni ZPU prowadzili rekrutację osób do Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło 8 mężczyzn, natomiast ukończyło 5 osób. Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 30.03.2012r do 31.07.2012r. i prowadziły go 2 osoby na podstawie zawartych umów. W ramach programu odbyły się 33 konsultacje indywidualne i zrealizowano 64 godziny zajęć grupowych.

Ponadto w okresie od 19.10.2012r. do 28.12.2012r. w tut. Ośrodku był realizowany Program terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie. Uczestnikami Programu byli mężczyźni stosujący przemoc wobec członków rodziny, którzy wcześniej ukończyli Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Gotowość do udziału w programie zadeklarowało 5 mężczyzn, natomiast cały cykl zajęć ukończyły 2 osoby.

W 2012r. w tut. Ośrodku realizowany był także Program zajęć terapeutycznych dla kobiet – ofiar przemocy seksualnej. W zajęciach wzięło udział 10 kobiet. Spotkania prowadzone były przez dwóch psychologów.

4.1.4. Program ochrony rodzin przed przemocą w ramach obsługi telefonu „Niebieska Linia” (033-811-99-00)

Program „Niebieska Linia” ma na celu podejmowanie działań interwencyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Funkcjonowanie telefonu „Niebieska Linia” ma za zadanie prowadzenie poradnictwa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, edukację w zakresie zjawiska przemocy i alkoholizmu, podejmowanie interwencji w odpowiednich placówkach, motywowanie do podejmowania działań, mających na celu przerwanie przemocy w rodzinie.

Ogółem przyjęto 175 rozmów telefonicznych, które dotyczyły problemu przemocy w rodzinie oraz problemu uzależnień i współuzależnienia.

4.2. Programy aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008r., Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta, natomiast organizacją i obsługą administracyjno-księgową zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (DA-PSU).

- Udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenie, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- Tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- Zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- Ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;

- Przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2012 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 16.04.2012r. do 16.12.2012r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątnięciu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz na pomocy w pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej. Dla celów wykonania zadania stworzonych zostało 80 miejsc pracy tj. 24 miejsca w gminnych placówkach pomocy społecznej oraz 56 miejsc pracy przy sprzątnięciu miasta. Kwota świadczenia wypłacanego osobie za przepracowanie jednej godziny wynosiła 7,30 zł, od VI 7,70 zł;
2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 669 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r., zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka w większości zawieranych umów za wykonanie w pełnym zakresie zleconych prac wynosiła 1000,00 zł brutto (stawka osób przeprowadzających dzieci w obrębie szkół wynosiła od 1250,00 zł do 1400,00 zł);
3. Roboty publiczne na okres 6 miesięczny – realizowane były w okresie od 07.05.2012r. do 31.10.2012r., osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta, w ramach robót publicznych stworzono 31 miejsc pracy dla osób wcześniej ocenionych pozytywnie pod kątem wywiązywania się z powierzonych prac i posiadanych umiejętności oraz dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Wynagrodzenie za pracę wynosiło ok. 1.500,00 zł brutto.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- a) sprzątnięcie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic, parkingach miejskich w pasie drogowym i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zamiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc. (umowa zlecenia, prace 10 godz./tyg., roboty publiczne);
- b) w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym (umowa zlecenia);
- c) utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- d) czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk (umowa zlecenie i roboty publiczne);

- e) prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
  - Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (umowa zlecenie),
  - Miejski Zakład Gospodarczy (umowa zlecenie),
  - Straż Miejska (umowa zlecenia i prace 10 godz./tyg.);
- f) różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
  - Dom dla Bezdomnych i Noclegownia dla Mężczyzn (umowa zlecenie),
  - budynki siedziby MOPS przy ul. Milusińskich, ul. Cieszyńskiej, ul. Stojałowskiego, Plac Ratuszowy (umowa zlecenie),
  - budynek mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, mieszkanie chronione przy ul. Bystrzańskiej 55 (umowa zlecenie),
  - domy pomocy społecznej w Bielsku-Białej (prace 10 godz./tyg.),
  - Środowiskowe Centrum Pomocy (prace 10 godz./tyg.),
  - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (prace 10 godz./tyg.),
  - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (prace 10 godz./tyg.);
- g) świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału (umowa zlecenie);
- h) pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
  - Szkoły Podstawowej nr 5 (ul. Michałowicza 55),
  - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),
  - Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
  - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
  - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
  - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
  - Szkoły Podstawowej nr 26 (ul. Złoty Potok 7),
  - Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
  - Szkoły Podstawowej nr 28 (ul. Wyzwolenia 343),
  - Szkoły Podstawowej nr 29 (ul. Czereśniowa 20),
  - Szkoły Podstawowej nr 31 (ul. Zapłocie Duże 1),
  - Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
  - Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26) (umowa zlecenie i roboty publiczne),
  - Szkoły Podstawowej nr 37 (ul. Doliny Miętusiej 5);
- i) prace remontowo-budowlane (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- j) różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 25: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2011 -2012 (z podziałem na płeć)

lp.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2011			Ilość osób w 2012		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	138	81	57	181	104	77
2.	Na umowę zlecenia	209	97	112	191	78	113
3.	W ramach robót publicznych	44	20	24	31	13	18
3.1	W tym dłużnicy alimentacyjni	0	0	0	0	0	0
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	13	1	12	11	1	10

Tabela 26: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011/w zł./	2012/w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	1.730.415,43	1.710.871,86
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.336.235,03	1.300.000,00
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez Powiatowy Urząd Pracy), w tym:	394.180,40	410.871,86
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	51.461,91	113.847,81
3.2	Na organizację robót publicznych	342.718,49	297.024,05

4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”

Informacje wstępne

W 2012r. kontynuowano realizację Projektu Systemowego pn.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Partner: Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica. Wartość Projektu w 2012r.: 1 021 904,94zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 132 847,64zł, dotacja rozwojowa: 889 057,30zł. Wykonanie budżetu Projektu na poziomie 98,87%.

Projekt p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie.

Realizowane zadania

1. Aktywna integracja przy wykorzystaniu instrumentów:
  - aktywizacji zawodowej;
  - aktywizacji edukacyjnej;
  - aktywizacji społecznej;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym;
4. Zarządzanie Projektem;

W ramach Projektu kontraktami socjalnymi objęto 57 Beneficjentów a Programem Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie 30 osób. Uczestnicy Projektu skorzystali z następujących form wsparcia:

A) Instrumenty aktywizacji zawodowej:

- a) usługi wspierające aktywizację zawodową: usługi doradcy zawodowego (87 Beneficjentów zostało objętych usługą doradcy zawodowego w ramach umów-zlecenia w Klubie Integracji Społecznej „Centrum” w Bielsku-Białej oraz Klubie Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6);
- b) 87 Beneficjentów uczestniczyło w zajęciach Klubu Integracji Społecznej „Centrum” oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6 w Bielsku-Białej;

B) Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

- a) zorganizowano następujące szkolenia i kursy:
  - „Kurs prawa jazdy kategorii B”, na kurs skierowano 48 osób, ukończyły 44 osoby;
  - „Kurs prawa jazdy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 3 osoby;
  - „Kurs operatora koparko-ładowarki”, na kurs skierowano 2 osoby, ukończyły 2 osoby;
  - „Kurs opiekunki osób starszych i dzieci”, na kurs skierowano 8 osób, ukończyły 7 osób;
  - „Kurs obsługi komputera z kasą fiskalną i fakturowaniem”, na kurs skierowano 5 osób, ukończyły 5 osób;
  - „Kurs pracownika ochrony pierwszego stopnia”, na kurs skierowano 4 osoby, ukończyły 3 osoby;
  - „Kurs księgowości komputerowej”, na kurs skierowano 4 osoby, ukończyły 4 osoby;
  - „Kurs grafiki komputerowej”, na kurs skierowano 4 osoby, ukończyły 4 osoby;
  - „Kurs manicure-pedicure z wizażem”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 2 osoby.

C) Instrumenty aktywizacji społecznej:

Podczas realizacji Projektu zapewniona była opieka nad dziećmi Beneficjentów. Łącznie wsparciem objęto 20 osób bezrobotnych, 10 osób zatrudnionych. W Projekcie uczestniczyło 57 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 9 osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni 2012r.:

1. Wydano 4 numery nowego periodyku „Czas na osiedla” – pierwszego w mieście redagowanego z myślą o mieszkańcach trzech Osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Zagwarantował on m.in. dostęp do informacji na temat wydarzeń o charakterze lokalnym, dawał możliwość wyrażania opinii i wysuwania postulatów dotyczących rozwoju Osiedli, a ponadto popularyzował wiedzę o lokalnym dziedzictwie kulturowym. Wydawany dotychczas kwartalnik „Nasza Wapienica” kierowany był do mieszkańców jednego z osiedli objętych PAL, Wapienicy.
2. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Wapienica, z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 365;
3. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Śródmieście Bielsko z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 13;

4. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego z siedzibą przy ul. Milusińskich 6;
5. W ramach edukacji obywatelskiej zaangażowano prawnika, pełniącego dyżury dla mieszkańców osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie (udzielono 208 porad);
6. W okresie od kwietnia do października 2012r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica;
7. W maju 2012r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano imprezę o charakterze integracyjnym „*Dzień Wapienicy*”;
8. W październiku 2012r. zorganizowano imprezę kulturalną „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*”;
9. W okresie wakacyjnym wraz z partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla 40 dzieci i młodzieży z Wapienicy imprezę o charakterze turystyczno-integracyjnym: Kraków-Bochnia oraz imprezę o charakterze edukacyjno-kulturalnym: Zakopane;
10. W okresie od października do grudnia 2012r. w ramach projektu zrealizowano 28 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica;
11. W okresie od lipca do października 2012r. zorganizowano warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko;
12. W okresie od września do grudnia 2012r., dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano warsztaty artystyczno-edukacyjne;
13. W okresie od października do grudnia 2012r zorganizowano zajęcia sportowe dla młodzieży w wieku 15-25 z osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko;
14. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 12 spotkań koalicjantów na Osiedlach: Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie.

Projekt był promowany poprzez utworzoną specjalnie w tym celu stronę internetową (www.zaradni.eu), na którą nanoszono bieżące zmiany, dotyczące aktualnych działań. Publikowano też reklamy/ogłoszenia informujące o podejmowanych działaniach.

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Wapienica, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

1. Wypracowanie wspólnych działań i rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji na rzecz społeczności lokalnej osiedla Wapienica.
2. Realizacja projektów odpowiadających na lokalne potrzeby.
3. Zdobywanie i tworzenie nowych zasobów w obrębie społeczności lokalnej poprzez pozyskiwanie nowych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
4. Powstanie nowych form pomocy poprzez stworzenie grup zadaniowych i samopomocowych.
5. Zwiększenie demokratycznego uczestnictwa lokalnych mieszkańców w procesie podejmowania decyzji.
6. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla

Cele PAL realizowane były poprzez następujące zadania:

1. Aktywna integracja;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

Na przestrzeni 2012r. prowadzono rekrutację osób chętnych do udziału w kursach i szkoleniach wśród podopiecznych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób spełniających następujące kryteria: osoby zamieszkujące na terenie miasta Bielsko-Biała, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r., osoby pozostające bez zatrudnienia (bezrobotne lub nieaktywne zawodowo) lub zatrudnione, będące w wieku aktywności zawodowej, osoby, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2011. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica zakończyło 10 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (w kursie prawa jazdy kat. B uczestniczyło 5 osób, w kursie grafiki komputerowej – 1 osoba, w kursie kopenhawki – 1 osoba, 3 osoby brały udział tylko w zajęciach KIS).

W roku 2012 kontynuowano współpracę na rzecz Osiedla Wapienica z przedstawicielami wiodących/istotnych instytucji działających na terenie oraz na rzecz tego Osiedla, tj.: Rady Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej, Stowarzyszenia Ludowy Klub Sportowy „Zapora” w Bielsku-Białej, lokalnej Świetlicy Środowiskowej i Domu Kultury, Szkoły Podstawowej nr 32, Gimnazjum nr 15, Przedszkola nr 41, Przedszkola nr 42, Zespołu Szkół im J. Tuwima, Zespołu Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Starym Bielsku, Parafii św. Franciszka z Asyżu, Stowarzyszenia Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa”, Katolickiego Ośrodka Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja” w Bielsku-Białej.

Wzorem roku ubiegłego organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Wapienica oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Wapienicy. Na spotkaniach prezentowano sprawozdania z bieżącej działalności PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej osiedla Wapienica.

Działania wspierające animację lokalną osiedla Wapienica:

1. Przygotowano 13 paczek mikołajkowych dla dzieci z rodzin z terenu osiedla Wapienica. Paczki zostały przeznaczone dla dzieci w wieku od 2 do 4 r.ż., nieobjętych systemem oświatowym;
2. Dzięki współpracy z Przedszkolem nr 42 w Wapienicy 13 dzieci z rodzin z terenu osiedla mogło uczestniczyć w „Spotkaniu z Mikołajem”, które odbyło się 03.12.2012r. w Przedszkolu nr 42;
3. Dla 95 samotnych i starszych osób z osiedla Wapienica zorganizowano wspólnie z lokalnymi placówkami oświatowymi „Dzień Seniora” w dniu 01.03.2012r., jak również „Śniadanie Wielkanocne” (w dniu 02.04.2012r. uczestniczyło 38 osób). Dzięki współpracy koalicyjnej oraz wsparciu lokalnych sponsorów przygotowano spotkania, zapewniono poczęstunek i obdarowano Uczestników upominkami wykonanymi własnoręcznie przez podopiecznych wapienickich placówek oświatowych i pomocowych;
4. Zorganizowano imprezę profilaktyczną p.n.: „Rycerze nie biorą”, adresowaną do uczniów Szkół Podstawowych, Gimnazjów z terenu Bielska-Białej ze szczególnym uwzględnieniem szkół usytuowanych na terenie osiedli, gdzie realizowane są Programy Aktywności Lokalnej, tj: osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne). Zorganizowano liczne konkursy z nagrodami uwzględniające średniowieczne dyscypliny sportowe, odbył się również pokaz średniowiecznych tańców ludowych. Ponadto, prowadzone warsztaty stały się okazją do zapoznania Uczestników z rzemiosłem średniowiecznym. Promowano aktywny wypoczynek i zdrowy styl życia, a także wzmacniano alternatywy dla destrukcyjnych zachowań, pobudzano rozwój autonomii i odpowiedzialności za swoje zachowanie. Poprzez liczne konkursy i gry zespołowe zachęcano do współdziałania i tworzenia optymalnych warunków do rozwoju zintegrowanej społeczności lokalnej. W organizacji akcji partnerami byli: Stowarzyszenie Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa” oraz Katolicki Ośrodek Wychowania

i Terapii Młodzieży „Nadzieja” w Bielsku-Białej. Impreza „*Rycerze nie biorą*” odbyła się 22.06.12r. na terenie Grodziska w Starym Bielsku, a uczestniczyło w niej ponad 400 uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów z terenu Bielska-Białej;

5. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedle Wapienica, które miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało 25 osób.

W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego pracownik socjalny realizujący PAL udzielał osobom zainteresowanym informacji w zakresie praw i możliwości sprzyjających przywróceniu samodzielności życiowej i powrotowi, bądź wejściu na rynek pracy. Udzielał porad, dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej (np. z PFRON), a także informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik przeprowadzał także rekrutację osób chętnych do udziału w kursach interpersonalnych i zawodowych, organizowanych w PAL. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach.

Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych na terenie Wapienicy (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań).

Zgodnie z założeniami Programu Aktywności Lokalnej w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 365 udzielane były nieodpłatne porady prawne. Prawnik dyżurował zgodnie z wyznaczonym harmonogramem przyjęć.

Wraz z Radą Osiedla Wapienica i Stowarzyszeniem LKS „Zapora” współorganizowano imprezę o charakterze lokalnym „*Dzień Wapienicy*”, której celem była integracja mieszkańców osiedla Wapienica. W ramach festynu odbyły się prezentacje dorobku artystycznego dzieci z Przedszkoli, Domu Kultury działających na terenie Osiedla, a także występy zaproszonych gości. Dzieci, młodzież, a przede wszystkim całe rodziny mogły wziąć udział w konkursach rodzinnych, które były nagradzane atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi. Uczestnikom zapewniono wiele atrakcji: przejazdu konne, dmuchany plac zabaw, zabawy integracyjne, konkursy rysunkowe, malowanie twarzy, przejażdżka Ciuchcią Beskidzką. Wszystkie atrakcje festynu udostępniane były nieodpłatnie. Festyn miał miejsce 19.05.2012r.

W dniach 22.07-24.07.2012r. oraz 30.08-31.08.2012r., zgodnie z założeniami PAL, wraz z partnerem w Projekcie – LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla łącznie 40 dzieci z Wapienicy dwie imprezy wyjazdowe, o charakterze turystyczno-integracyjnym (Kraków-Bochnia) i edukacyjno-kulturalnym (Zakopane-Tatry).

W okresie od 16.10.2012r. do 04.12.2012r. w ramach projektu zrealizowano 28 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica. Zajęcia

odbywały się w SP nr 32 w dwóch grupach wiekowych liczących po 30 osób. Efekty warsztatów będą prezentowane w ramach „Dnia Talentów” (2013r.).

Pracownik socjalny przy zaangażowaniu sponsora, mieszkańców osiedla i lokalnych partnerów zrealizował wstępną fazę projektu pn. „Zagraj z nami”, tj. rekultywację boiska na osiedlu socjalnym. W dniu 04.08.2012r. odbyło się uroczyste otwarcie boiska, któremu towarzyszył piknik dla mieszkańców osiedla połączony z turniejem piłki nożnej. Zorganizowanie infrastruktury sportowej ma indukować zaangażowanie młodzieży z Osiedla Socjalnego, jednak istotą projektu jest wszechstronne aktywizowanie mieszkańców, zmierzające do ich usamodzielnienia w rozwiązywaniu problemów.

4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Śródmieście Bielsko (ŚB), dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Śródmieście Bielsko.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik PAL Śródmieście Bielsko w okresie od stycznia do grudnia 2012r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2011. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko zakończyło 11 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kurs opiekunki osób starszych i dzieci ukończyła 1 osoba, kurs prawa jazdy kat. B – 7 osób, kurs operatora koparko-ładowarki – 1 osoba, kurs księgowości komputerowej – 1 osoba, kurs na pracowników ochrony osób i mienia na licencję pierwszego stopnia – 1 osoba).
2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego pracownik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

W 2012r., wzorem roku ubiegłego, organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Śródmieście Bielsko oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko. Na spotkaniach pracownik socjalny prezentował sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Śródmieście Bielsko.

W roku 2012 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Śródmieście Bielsko:

1. W okresie od 09.01.2012r. do 20.02.2012r. zrealizowano program p.n.: „*Aktywna edukacja mieszkańców Śródmieścia Bielsko*”, w ramach którego zorganizowano cykl wykładów tematycznych p.n.: „*Zdrowa Jesień Życia*”, które prowadzili: lekarz rodzinny oraz eksperci zajmujący się problemami osób starszych. Wykłady miały zwiększyć świadomość zdrowotną i przyczynić się do ukształtowania właściwych zachowań oraz nawyków sprzyjających zdrowiu. Wykłady zorganizowano przy współpracy Stowarzyszenia „EWA-MAJA-KRYSTYNA. Kobiety dla Kobiet”, lekarza rodzinnego, Rady Osiedla Śródmieście Bielsko. Drugi cykl wykładów p.n.: „*Vademecum bezpieczeństwa*” realizowano w partnerstwie z Komendą Miejską Policji w Bielsku-Białej (Wydział Prewencji). Celem projektu było poszerzenie wiedzy na temat bezpiecznego zachowania w miejscu zamieszkania (ograniczone zaufanie wobec przestępców) oraz bezpiecznego poruszania się pieszego w ruchu drogowym, a także zapobieganie przestępczości (zmniejszenie ryzyka zostania ofiarą przestępstwa).
2. Zorganizowano po raz trzeci „*Uliczną Paradę Teatralną w Śródmieściu Bielsko*”, w której wzięły udział dzieci i młodzież z okolicznych placówek oświatowych oraz pomocowych. W ramach Parady odbył się uroczysty przemarsz dzieci ulicami Miasta, występy zespołów artystycznych z placówek oświatowych i kulturalnych. Ponadto uczestnikom zapewniono poczęstunek. Impreza miała na celu integrację mieszkańców, a także przedstawicieli różnorodnych instytucji i organizacji z terenu osiedla Śródmieście Bielsko (09.10.2012r.);
3. W dniu 25.01.2012r. współorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko i Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego „*Jaselka na Śródmieściu*”, w których wzięło udział 68 osób starszych i samotnych z terenu Osiedla.
4. W okresie od 02.04.2012r. do 30.04.2012r. w Książnicy Beskidzkiej zorganizowano wystawę fotografii p.n.: „*Rycerze w obiektywie*”. Tematem wystawy były zdjęcia pochodzące z kolekcji uczniów Publicznego Liceum Ogólnokształcącego w Bielsku-Białej, wykonane podczas imprezy profilaktycznej pn. „*Rycerze nie biorą*”, która odbyła się dn. 23.09.2011r. na terenie Grodziska w Starym Bielsku. Jednym z głównych założeń wystawy było zapoznanie mieszkańców Bielska-Białej z cykliczną imprezą profilaktyczną p.n.: „*Rycerze nie biorą*”, ale także promocja pasji uwieczniania rzeczywistości na kliszy jako dobrego sposobu na samorozwój artystyczny i alternatywę dla nudy oraz przybliżenie czasów średniowiecza i wprowadzenie w klimat dawnych lat. Projekt zrealizowano przy współpracy: Książnicy Beskidzkiej, Publicznego Liceum Ogólnokształcącego (Bielsko-Biała, ul. Sobieskiego 118), Rady Osiedla Grunwaldzkiego, Mieszkanek Osiedla Grunwaldzkiego, biorących udział w projekcie „*Aktywna Mama*”, sponsorów i wolontariuszy;
5. W okresie od stycznia do grudnia 2012r. odbyło się 13 spotkań grupy samopomocowej dla osób starszych i samotnych zamieszkałych na osiedlu Śródmieście Bielsko. Spotkania zorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko w ramach projektu p.n.: „*Razem raźniej*”, którego celem było krzewienie postaw samopomocowych, nabywanie nowych umiejętności i kompetencji społecznych oraz aktywizacja społeczna i wsparcie;

6. W dniu 16.06.2012r. wraz z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Przedszkolem nr 12 i Fundacją „Drachma” zorganizowano „Parafialno-osiedlowy festyn rodzinny”. Celem była budowa dialogu i zrozumienia międzypokoleniowego na osiedlu Śródmieście Bielsko oraz wzmacnianie integracji i podniesienie aktywności społeczności lokalnej. Wzięło w nim udział 300 osób;
7. Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko, przyczyniły się do rozwoju zainteresowań u uczestników oraz poszerzenia ich wiedzy i umiejętności. W związku z tym, iż odbywały się w okresie od lipca do października 2012r. były też formą zagospodarowania czasu wolnego podczas wakacji. Zwieńczeniem warsztatów był występ podczas „Ulicznej Parady Teatralnej w Śródmieściu Bielsko”, na deskach Małej Sceny Teatru Polskiego w Bielsku-Białej;
8. Program p.n.: „Śródmieście Bielsko przyjazne edukacji i integracji seniorów” realizowany na przestrzeni listopada i grudnia 2012r., składał się z następujących działań dla seniorów:
  - a) warsztaty komputerowe – obejmowały naukę podstaw obsługi komputera oraz wyszukiwania informacji w Internecie. Zostały zrealizowane w partnerstwie z Książnicą Beskidzką – 4 spotkania;
  - b) warsztaty edukacyjne – realizowane były w partnerstwie ze Środowiskowym Centrum Pomocy, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Śląskim Ośrodkiem Fundacji Praesterno – obejmowały edukację seniorów w zakresie sposobów radzenia sobie z depresją – 3 spotkania.

4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Grunwaldzkiego.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.

3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik realizujący PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w okresie od stycznia do grudnia 2012r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Grunwaldzkiego; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” w latach 2008-2011. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego zakończyło 9 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kursie prawa jazdy kat. B – 4 osoby, w kursie księgowości komputerowej – 1 osoba, w kursie na pracowników ochrony osób i mienia na licencję pierwszego stopnia – 1 osoba, w kursie grafiki komputerowej – 1 osoba,);
2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

Ponadto, organizowano spotkania koalicjantów, podczas których prezentowano sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Grunwaldzkiego. W spotkaniach brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Grunwaldzkiego oraz Policji, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Osiedla.

W roku 2012 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Grunwaldzkim:

1. W okresie od stycznia do marca 2012r. realizowano projekt p.n.: „*Aktywna mama*” mający na celu aktywizację oraz integrację ze środowiskiem lokalnym matek zamieszkujące na osiedlu Grunwaldzkim, które aktualnie zajmują się wychowywaniem dzieci i nie wracają na rynek pracy. Poprzez zorganizowanie cyklu wykładów tematycznych z zakresu psychologii rodziny oraz pedagogiki, a także organizację warsztatów artystycznych o różnorodnej specjalizacji, mieszkanki poszerzyły wiedzę i nabyły nowe umiejętności z zakresu sztuki użytkowej. Projekt zrealizowano dzięki współpracy lokalnych partnerów: Stowarzyszenia Artystycznego „Teatr Grodzki”, Fundacji Dziecięce Marzenia, Rady Osiedla Grunwaldzkiego, Prywatnego Przedszkola „Groszek”
2. Projekt p.n.: „*Talerz pełen wigoru*” realizowany w okresie od lutego do marca 2012r. miał na celu poszerzenie wiedzy i nabycie nowych umiejętności przez mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego ze szczególnym wskazaniem osób starszych. Zwiększono również aktywność i integrację ze środowiskiem lokalnym seniorów poprzez zagospodarowanie czasu wolnego w formie wykładów z zakresu zdrowego żywienia oraz sposobów urozmaicenia diety. Projekt zrealizowano przy współpracy: pracowników Domu Pomocy Społecznej Samarytanin, Rady Osiedla Grunwaldzkiego, Przedszkola nr 24, mieszkańców Osiedla Grunwaldzkiego;
3. W okresie od września do grudnia 2012r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano warsztaty artystyczno-edukacyjne, będące kontynuacją projektu p.n.: „*Aktywna mama*”. Działanie to poza poszerzeniem wiedzy i umiejętności uczestniczek, przyczyniło się do nawiązania relacji i zwiększenia aktywności młodych mam i ich motywacji do podejmowania działań na rzecz osiedla, a także wzmocnienia integracji społeczności lokalnej osiedla Grunwaldzkiego.
4. Zajęcia sportowe dla młodzieży w wieku 15-25 z osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko realizowano w okresie od października do grudnia 2012r. Celem zajęć było zwiększenie aktywności fizycznej i rozwój zainteresowań wśród młodzieży oraz promocja alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” (DON) wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym nr DPU-0161/8/09 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 24.03.2009r. i stanowi integralną część projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30-12.30, wtorek w godz. od 11.30-15.00 oraz w piątek od godz. 8.00-11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Udzielono łącznie doradztwa 1.021 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 654 osobom, telefonicznych – 359, internetowych – 4 osobom oraz 4 osobom w miejscu zamieszkania interesanta.

Udzielano informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Na przestrzeni roku sprawozdawczego doradztwo obejmowało m.in. następujące zagadnienia:

1. Możliwości uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej wynikającej z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w szczególności dofinansowania do środków ortopedycznych, turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
2. Prawa wynikające z Kodeksu Pracy, możliwości podjęcia pracy oraz uprawnienia pracodawcy zatrudniającego pracownika niepełnosprawnego;
3. Uprawnienia i ulgi dla osób niepełnosprawnych, szczególnie ulgi podatkowe, na przejazdy PKS i MZK oraz karty parkingowe;

4. Program PFRON-Junior, Student II oraz przedsięwzięcia (kursy/szkolenia) finansowane ze środków Unii Europejskiej;
5. Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych oraz możliwości korzystania z dofinansowania do działalności gospodarczej;
6. Możliwości uzyskania świadczeń z pomocy społecznej: zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
7. Uprawnienia do rent i emerytur;
8. Oferty transportu dla osób niepełnosprawnych na terenie miasta i poza jego granicami;
9. Oferty sanatoryjne oraz oferty ośrodków rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
10. Oferty podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych jak również prywatnych Agencji Opiekuńczych;
11. Rehabilitację leczniczą w domu i możliwości wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego;
12. Pomoc w przygotowaniu odwołań, wniosków, zakładaniu Sub-Konta itp.;
13. Wypełnianie PIT-ów do Urzędu Skarbowego;
14. Wyszukiwanie ośrodków organizujących turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych, ustalanie terminów, pomoc w wypełnianiu zaświadczeń;
15. Pomoc osobom niepełnosprawnym w poszukiwaniu pracy poprzez: wyszukiwanie ofert pracy, pisanie CV i przesyłanie drogą elektroniczną do pracodawców, umawianie na rozmowy kwalifikacyjne.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- a) stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie miasta Bielsko-Biała, a także pracującymi przy Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;
- b) stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych – w okresie sprawozdawczym pozyskano 6 miejsc pracy;
- c) przesyłaniu drogą elektroniczną informacji do organizacji i stowarzyszeń działających na terenie miasta Bielsko-Biała o projektach:
  - „Wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku pracy II” skierowanym do osób niepełnosprawnych ruchowo (realizowanym przez PFRON we współpracy z Fundacją Polskich Kawalerów Maltańskich – Pomoc Maltańska);
  - „Most do własnej firmy” realizowanym przez Bielskie Centrum Przedsiębiorczości;
  - „Dostęp do Internetu oknem na świat” realizowanym przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej;
  - „Aktywny Samorząd” realizowanym przez tut. MOPS;
- d) uzyskaniu pomocy w formie bezpłatnej karmy dla psa asystującego osobie niewidomej oraz bezpłatnych wizyt u weterynarza z Fundacji Arka;

Ponadto, Doradca ds. Osób niepełnosprawnych:

1. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki”; w Środowiskowym Domu Samopomocy „Podkowa”; w Towarzystwie Pomocy im. św. Brata Alberta;
2. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje na temat: akcji „Doradcy Podatkowi Niepełnosprawnym”; „Festiwalu Zaczarowanej Piosenki” organizowanego przez Fundację Anny Dymnej „Mimo Wszystko”; Konkursu Poezji Osób Niepełnosprawnych „Słowa – dobrze, że jesteście”, zorganizowanej przez Fundację Anny Dymnej „Republika Marzeń”; ofert turnusów szkoleniowo-rehabilitacyjnych, realizowanych przez Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego „Alt-Tourist”;
3. Opracował informacje o aktualnych prawach i uprawnieniach oraz bieżących wydarzeniach dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej (www.zaradni.eu);
4. Zgłaszał osoby niepełnosprawne do udziału w projekcie p.n.: „Aktywny Start – Aktywne Życie”, realizowanym przez Sportowe Stowarzyszenie w Poznaniu;
5. Opracował zmiany do Informatora dla Osób Niepełnosprawnych do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej;
6. Rozpowszechniał czasopismo „Edukator” wydawane przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”;
7. Przeprowadzał wywiady środowiskowe, realizował pracę socjalną oraz udzielał pomocy finansowej zgodnie z Ustawą o Pomocy Społecznej na rzecz 6 uczestników projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*” (osoby niepełnosprawne), monitorował ich udział w szkoleniach i spotkaniach Klubu Integracji Społecznej;
8. Udzielał pracownikom socjalnym informacji na temat uprawnień i praw osób niepełnosprawnych oraz na bieżąco informował o istotnych wydarzeniach w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach współpracy i wymiany doświadczeń DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył m.in. w zorganizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych akcji informacyjnej pt. „Dzień Osób Niepełnosprawnych” oraz „Dzień Seniora w ZUS”. Ponadto DON brał udział w szkoleniu „Lokalne rozwiązania pracy metodą grup roboczych- procedura Niebieskiej karty”, „Praca z osobami niepełnosprawnymi”, „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych” a także w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON. Promowano również działania DON podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*” oraz „*Rycerze nie biorą*”.

4.3.5. Klub Integracji Społecznej (KIS)

Informacje wstępne

Program p.n.: „*Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*” wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym Nr DPU-0161/10/2011 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 30.03.2011r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: „*Bielsko-Biała łączy ludzi*”. Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4 i ul. Milusińskich 6. Na przestrzeni 2012r. działaniami prowadzonymi przez KIS objętych zostało 97 osób.

Podjęmowane działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Kwestionariusz zasobów; (3) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (4) Kwestionariusz oczekiwań; (5) Budowanie Indywidualnych Planów Działania (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu (np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych.

Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. *Diagnoza Potencjału Zawodowego* Uczestników była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Rozmowa wspierająco-doradcza – podczas takiej rozmowy Klient miał szansę konsultacji z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskania potrzebnego wsparcia psychologicznego. Ilość rozmów uzależniona była od potrzeb Klienta;
2. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy – Trening to specyficzny sposób uczenia się i rozwijania określonych umiejętności, polegający na wykorzystywaniu doświadczeń uzyskiwanych w czasie spotkań z trenerem. Celem zajęć jest nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukania ofert pracy przez Internet.
2. Trening podstaw obsługi komputera – praktyczne zajęcia z obsługi komputera. Są one prowadzone przez trenera wyłącznie indywidualnie, co daje możliwość dostosowania programu zajęć do wyjściowych umiejętności Uczestnika i jego tempa uczenia zwiększając w ten sposób efektywność treningu.

3. Doradztwo zawodowe – celem zajęć z doradcą zawodowym jest poznanie podstawowych zasad poruszania się po rynku pracy a w szczególności: przedstawienie instytucji wspierających osoby bezrobotne, przedstawienie praw i obowiązków osób bezrobotnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz nabycie umiejętności zarządzania czasem. Program jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.
4. Zajęcia warsztatowe pt.: „Rozmowa kwalifikacyjna” – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów związane z kształtowaniem samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia i poruszaniu się po rynku pracy oraz częściowo także wpisujące się w zadanie dotyczące zwiększenia umiejętności rdzenia sobie w sytuacjach społecznych i rozwijania potencjału osobistego uczestników.
5. Trening komunikacji interpersonalnej – głównym celem treningu było rozwinięcie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wiedzy i umiejętności z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej, niezbędnej do poruszania się po rynku pracy, zdobyciu zatrudnienia czy podjęciu kształcenia, oraz służącej polepszeniu relacji i stosunków międzyludzkich.
6. Spotkanie z ekspertem – „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – zajęcia grupowe w formie praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone przez specjalistę: instruktora-ratownika Emergency First Response.
7. Spotkanie z ekspertem – „Metamorfoza” – indywidualne spotkanie z ekspertem mające na celu zmianę wizerunku Uczestniczek zajęć. Program zajęć obejmuje 4 godziny, podczas których odbywają się konsultacje ze stylistą, kosmetyczką i fryzjerem. Na początku i końcu zajęć została wykonana fotografia, którą Klientka otrzymała w celu doświadczenia przemiany i skonfrontowania swojego wizerunku.

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. Zorganizowano grupowe wyjście do teatru, kina, wycieczkę do Krakowa – Wieliczki, wycieczkę do Zabrze – Kopalni Guido i Chorzowa – Planetarium. Odbyło się także spotkanie o charakterze samopomocowym na terenie KIS.

Tabela 27: Działania realizowane przez Klub Integracji Społecznej

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny	97
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	97
		3.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	95
		4.	„Kwestionariusz oczekiwań”	97
	Budowanie indywidualnych planów działania	5.	Badanie prowadzone przez doradcę zawodowego; rozmowa	88
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	6.	Rozmowa	90
	Grupowe: grupy wsparcia	7.	Spotkania grupowe	28
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych - pomoc w poszukiwaniu pracy, doradztwo zawodowe	8.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych – pomoc w poszukiwaniu pracy	92
		9.	Rozmowa, ćwiczenia z doradcą zawodowym	88
	Trening podstaw obsługi komputera	10.	Zajęcia indywidualne	92
	Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	11.	Trening komunikacji interpersonalnej	74
		12.	Warsztaty: „Rozmowa kwalifikacyjna”	12
	Spotkanie z ekspertem	13.	„Pierwsza pomoc przedmedyczna”	34
		14.	„Metamorfoza”	44
Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	Zajęcia na terenie KIS	15.	Spotkanie o charakterze samopomocowym	23
	Zajęcia poza obiektem KIS	16.	Seans teatralny	49
		17.	Seans filmowy	74
		18.	Wycieczka	42

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

Celem głównym Programu „*Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej*” (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Giełda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy;
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy;
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

Na przestrzeni 2012r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. „*Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*” oraz „*Rycerze nie biorą*”.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów szkół średnich oraz studentów uczelni wyższych na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giełdy Wolontariatu, rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – „*Skrzynka Dobroci*” – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2012r. kontynuowano współpracę z „*Centrum Wolontariatu*” przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „*Teatr Grodzki*” oraz z Fundacją „*Drachma*”.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 130 Porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 70 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 44 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy);
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 26 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowiła młodzież w wieku 15-24 lat, (39 osób); 19 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; oraz 12 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia. Ponadto w ramach współpracy z Fundacją „Drachma”, 2 dzieci z rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zamieszkałych na osiedlu Śródmieście mogło korzystać z pomocy wolontariuszy zaangażowanych do realizacji Projektu „*Starszy Brat Starsza Siostra*” realizowanego przez Fundację „Drachma”. Celem głównym Projektu była kompensacja braków edukacyjnych oraz rozwojowych dzieci poprzez stworzenie i rozwijanie dobrej relacji z wolontariuszem.

Ponadto w ramach współpracy partnerskiej z Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” przy realizacji projektu p.n.: „*Mój wybór – Wolontariat*” współorganizowano Bielską Galę Wolontariatu 2012. Podczas uroczystości, która odbywała się w Domu Żołnierza został rozstrzygnięty konkurs p.n.: „*Barwy Bielskiego Wolontariatu*”. Podziękowania za swoją działalność otrzymali 4 wolontariusze pracujący na rzecz tutaj. Ośrodka.

4.4.2. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt badawczy p.n. „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Od 01.02.2011r. do 31.07.2012r. MOPS realizował Projekt konkursowy p.n.: „*Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej*” (na mocy Uchwały Nr XLVII/1106/2009 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 22.09.2009r. z późn. zm.). Pierwotnie, ze względu na wyczerpanie alokacji środków, Projekt nie został przyjęty przez Instytucję Organizującą Konkurs do dofinansowania. Jednakże w grudniu 2010r. ogłoszono ponownie listę rankingową i decyzją Zarządu Województwa Śląskiego, Projekt zyskał rekomendację do dofinansowania. Projekt realizowany był w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”, Działania 7.2 „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, Poddziałania 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Mapy problemów społecznych pokazują dystrybucję przestrzenną określonego zjawiska (problemu społecznego) w oparciu o analizę wszystkich przypadków odnotowanych w określonym roku w kartotekach/archiwach różnorodnych instytucji obsługujących mieszkańców konkretnego miasta. Całkowita wartość projektu to: 384.200,81zł.

Cele Projektu

Głównym celem Projektu było zwiększenie efektywności polityki społecznej miasta Bielska-Białej poprzez utworzenie do lipca 2012r. map problemów społecznych poszczególnych Osiedli. Wśród celów szczegółowych znalazły się m.in.:

- identyfikacja i poznanie zjawisk i problemów społecznych występujących w poszczególnych osiedlach Bielska-Białej, uwzględniające podział na wskaźniki dotyczące kobiet i mężczyzn, co przyczyni się do realizacji celów strategicznych równości płci;
- zapewnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom Miasta do zintegrowanych informacji, wspomagających planowanie lokalnych strategii, programów i projektów rozwiązywania problemów społecznych oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej Miasta w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego;
- diagnoza z obszaru wykluczenia społecznego wspierająca efektywne wykorzystanie środków unijnych oraz innych dostępnych środków zewnętrznych;
- ułatwienie oceny skuteczności rozwiązań wdrażanych w obszarze polityki społecznej;
- zaangażowanie społeczności lokalnej do udziału w identyfikacji problemów społecznych w Mieście.

Realizowane zadania

1. Zarządzanie Projektem;
2. Promocja Projektu;
3. Badanie świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego;
4. Badanie problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców Miasta;
5. Wykonanie interaktywnej mapy problemów społecznych Bielska-Białej.

W okresie od 01.02.2011r. do 31.07.2012r. powołano zespół realizujący Projekt, zorganizowano Biuro Projektu, wykonano materiały informacyjno-promocyjne, uruchomiono również stronę internetową Projektu (www.mapaspoleczna.eu). Ponadto, w drodze przetargu nieograniczonego wybrano podmioty, które wykonały:

1. Badanie świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego;

Celem badania było dostarczenie instytucjom, organizacjom i mieszkańcom Miasta wiarygodnej wiedzy na temat świadomości istniejących problemów społecznych i skali ich występowania, w rozbiciu na poszczególne Osiedla oraz innych istotnych kwestii życia miejskiego, jak np.: ekologia, drogi, bezpieczeństwo, więzi sąsiedzkie, itp. Badanie realizowano metodą ilościową, techniką wywiadu bezpośredniego na próbie ok. 2000 gospodarstw domowych oraz w oparciu o wywiady z ekspertami-informatorami społecznymi. Wyniki prowadzonych badań zamieszczone zostały z „Raportie z badań” (są to studia przypadków opisujące sytuację na wszystkich osiedlach miasta Bielska-Białej, analiza SWOT oraz rezultaty badania jakościowego przeprowadzonego wśród przedstawicieli poszczególnych komisji Rady Miejskiej w Bielsku-Białej).

2. Badanie problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców miasta Bielska-Białej.

Celem badania była inwentaryzacja oraz diagnoza i faktyczne poznanie zjawisk i problemów społecznych Bielska-Białej w uszczegółowieniu na osiedla Miasta. Zamierzeniem było określenie społecznego obrazu osób dotkniętych różnymi problemami społecznymi i korzystających ze wsparcia instytucji działających w Mieście. Analizie poddano wszystkie przypadki odnotowane w 2010r. w kartotekach/archiwach następujących instytucji obsługujących mieszkańców Bielska-Białej: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej; Powiatowego Urzędu Pracy; Ośrodka Leczenia Uzależnień – Podbeskidzie – Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień; Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej – Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia; Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym; Sądu Rejonowego. Wyniki prowadzonych badań zamieszczone zostały z „Raportie z badań”, natomiast informacje dot. miejsc zamieszkania osób dotkniętych różnymi problemami społecznymi naniesione zostały pod

postacią punktów na mapy ulicowe Miasta, ilustrując dystrybucję przestrzenną poszczególnych problemów społecznych. Powstały więc mapy ściennie ukazujące osoby: korzystające ze świadczeń pomocy społecznej (i członków ich rodzin), niepełnosprawne, uzależnione, bezrobotne oraz dorosłe i nieletnie skazane za wykroczenia czy też popełnienie czynów przestępczych.

Rezultaty „twarde” Projektu

- Przeprowadzono badanie świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego – zrealizowano w 2011r.,
- Przeprowadzono badanie problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców Miasta Bielska-Białej – zrealizowano w 2011r.,
- Przeprowadzono seminarium informacyjne, celem prezentacji Projektu oraz jego rezultatów i produktów – zrealizowano w 2012r.

Produkty Projektu

- Wydano 2500 egzemplarzy publikacji książkowej pt. „*Bielsko-Biała. Zjawiska i problemy społeczne 2010: fakty i opinie*” (prezentującej wyniki badań prowadzonych w ramach Projektu),
- Przygotowano prezentację multimedialną „*Atlas problemów społecznych Bielska-Białej*”,
- Wyprodukowano film pt. „*Zjawiska społeczne w Bielsku-Białej*”,
- Wykonano 2500 sztuk płyt dvd z nadrukiem i opakowaniem, na które nagrano prezentację multimedialną oraz film,
- Utworzono stronę internetową pn. „*Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej*” (www.mapaspoleczna.eu), na której dostępne są m.in. elektroniczne wersje produktów Projektu.

4.5.2. Projekt innowacyjny p.n. „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Od 01.02.2011r. MOPS rozpoczął realizację Projektu konkursowego p.n.: „*Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*” (na mocy Uchwały Nr LXIII/1445/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 09.11.2010r.). Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu I. „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działania 1.4 „Projekty innowacyjne” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. MOPS realizuje Projekt w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej oraz

Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej. Całkowita wartość projektu to: 739.090,00zł.
Założony termin zakończenia realizacji Projektu: 31.12.2013r.

Celem innowacji jest wypracowanie do listopada 2013r. profesjonalnych zasad (zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów) współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy działających w 16 zespołach (partnerstwach) w skali całego kraju w oparciu o model współpracy powstały w ramach Projektu.

Projekt ma charakter innowacyjny, gdyż dotąd żadna instytucja nie podjęła się dogłębnego zbadania w skali kraju: 1) wykorzystania narzędzia Mapa problemów społecznych, 2) sposobów gromadzenia danych dot. problemów społecznych, 3) obszarów badawczych (np. grupy społeczne, społeczności lokalne, miejscowości, dzielnice, osiedla, ulice) oraz co istotne 4) organizacji procesu stawiania diagnoz społecznych w poszczególnych gminach. Nie stworzono i nie podjęto również testowania nowatorskiego modelu współpracy instytucji przy tworzeniu diagnoz społecznych oraz nie upowszechniono jeszcze i nie włączono w główny nurt polityki takiego modelu.

Pierwszy etap realizacji zakończyło opracowanie „Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego”, która w styczniu 2012r. została rekomendowana przez Krajową Sieć Tematyczną do akceptacji oraz zaakceptowana przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie (co stanowiło warunek dalszej realizacji Projektu). Drugi etap realizacji Projektu zakończył się w grudniu 2012r. przedstawieniem wypracowanych produktów Projektu Krajowej Sieci Tematycznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie. Pozytywny wynik w/w walidacji warunkuje możliwość dalszej realizacji Projektu w roku 2013.

Cele Projektu

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy poprzez wypracowanie systemowego modelu współpracy podczas prowadzonych wspólnie lokalnych diagnoz społecznych.

Celami szczegółowymi są:

- wytworzenie przyjaznej kultury współpracy pomiędzy pracownikami działającymi w obszarze rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
- głębsze poznanie lokalnych problemów społecznych pozwalające podejmować skuteczne projekty, co wpłynie na efektywność wydawanych środków publicznych,
- zwiększenie kompetencji i wiedzy tych pracowników w prowadzeniu przydatnych diagnoz społecznych przy wykorzystaniu sprawdzonych i skutecznych metod badawczych,
- uporządkowanie i standaryzacja metod i technik badawczych służących stawianiu trafnych diagnoz społecznych,

- zapewnienie i upowszechnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom gmin do zintegrowanych informacji dotyczących problemów społecznych i zasobów oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej gmin w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego.

Realizowane zadania

1. Przygotowanie wstępnego modelu współpracy instytucji w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych;
2. Wdrożenie wypracowanego modelu współpracy przy pomocy narzędzia: Mapy problemów społecznych i zasobów w środowisku lokalnym;
3. Zarządzanie projektem.

Grupą docelową użytkowników produktu finalnego są publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy, publiczne instytucje pomocy społecznej oraz niepubliczne organizacje działające w obszarze pomocy społecznej z całego kraju, w tym: powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy, agencje zatrudnienia, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, regionalne ośrodki polityki społecznej, organizacje pozarządowe – zajmujące się pomocą społeczną. Grupą docelową odbiorców produktu finalnego są osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Stworzony model pośrednio dotyczy rozwiązywania problemów osób wykluczonych społecznie, gdyż w wyniku trafnie postawionej diagnozy formy wsparcia będą docierać do najbardziej potrzebujących. Grupami użytkowników w procesie testowania byli pracownicy instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, którzy otrzymali model współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych.

W okresie sprawozdawczym realizacja założeń przyjętych we wniosku o dofinansowanie Projektu obejmowała m.in.:

1. Organizację warsztatów dla uczestników Projektu w zakresie: *„Zakładania zespołów zadaniowych skoncentrowanych na diagnozowaniu problemów społecznych”*;
2. Organizację warsztatów dla uczestników Projektu w zakresie: *„Modelu współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy w trakcie diagnozy problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego”*;
3. Opracowanie narzędzi służących analizie i ocenie wypracowanego modelu współpracy;
4. Powstanie międzysektorowego *„Zespołu ds. diagnozy problemów społecznych”* (cyklicznie odbywały się spotkania);
5. Zakończenie prac nad utworzeniem *„Mapy problemów społecznych i zasobów miasta Bielska-Białej”* oraz jej digitalizację przy pomocy programu komputerowego w systemie Google;
6. Organizację debat społecznych w wybranych 12 osiedlach Miasta, celem konsultacji publicznej tworzonego modelu współpracy oraz przekazania poszczególnym społecznościom lokalnym wyników analiz dot. problemów społecznych i zasobów tkwiących w ich środowiskach lokalnych;
7. Produkcję filmu ukazującego proces realizacji Projektu.

Zakładane produkty i rezultaty Projektu

- Wypracowano model współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz za pomocą *Map problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego*, na który składa się zestaw metod, narzędzi, sposobów działania w celu budowania komitetów sterujących ds. diagnoz oraz trybów organizacji badań społecznych i stawiania diagnoz w środowisku lokalnym oraz ich graficzna prezentacja w formie map, a także utworzono program komputerowy do analizy danych i ich prezentacji pod postacią map punktowych;
- Opracowano program szkoleniowy dla kandydatów na członków komitetów sterujących ds. diagnoz, w którym zawarte są metody dydaktyczne przygotowujące do pracy w komitetach (program będzie częścią podręcznika modelu współpracy, którego opracowanie zaplanowane jest na rok 2013).

4.5.3. Projekt p.n. „Mój wybór - wolontariat”

Informacje wstępne

Wnioskodawcą Projektu jest Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” – Lider Projektu. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Numer i nazwa obszaru wsparcia – 2: Wolontariat w organizacjach pozarządowych. Przedsięwzięcie realizowane w okresie od 01.06.2012r. do 30.09.2013r. Tut. Ośrodek w Projekcie występuje jako Partner – bez przepływów finansowych.

Celem głównym Projektu jest wzmocnienie potencjału ludzkiego sektora organizacji pozarządowych w regionie objętym projektem poprzez rozwój wolontariatu. Celami szczegółowymi Projektu są: stworzenie zintegrowanego środowiska wolontariuszy gotowych do odjęcia pracy wolontarystycznej w trzecim sektorze w liczbie co najmniej 160 osób, Podniesienie świadomości wśród minimum 180 osób w wieku 50+ i wsparcie ich w podjęciu pracy wolontarystycznej w wybranej organizacji pozarządowej; podniesienie kompetencji minimum 36 organizacji pozarządowych z regionu w zakresie współpracy z wolontariuszami; podniesienie kompetencji minimum 98 wolontariuszy w zakresie wolontariatu.

Projekt przewiduje podjęcie następujących działań: prowadzenie profesjonalnego Centrum Wolontariatu działającego w sposób regularny i stały przez cały okres realizacji projektu; organizacja 21 spotkań z młodzieżą w 21 szkołach i/lub uczelniach pt. „*Pomagam bo chcę*”; organizacja 9 spotkań dla łącznie 180 osób w wieku powyżej 50 r.ż.; opracowanie 16 planów rozwoju organizacji pod kątem współpracy z wolontariuszami; dwie edycje „*Szkoły koordynatorów wolontariatu*” dla dwóch 10-osobowych grup; organizacja szkoleń dla wolontariuszy.

4.5.4. Projekt p.n. „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa jest Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Partnerami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, firma Limes Piotr Bartkowiak z Leszna oraz Fundacja Imago z Wrocławia. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym PO KL – projekty innowacyjne. Projekt nie wymagał wkładu własnego.

Realizacja projektu odbywać się będzie w terminie od 01.10.2012r. do 30.06.2015r. Celem głównym projektu jest wzrost skuteczności działań aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez wypracowanie modelu Centrum Asystentury Społecznej (CAS) wspierającego zadania OPS/PCPR do 30.06.2015r. Celami szczegółowymi zaś: zwiększenie poziomu aktywności społecznej i zawodowej 40 osób niepełnosprawnych spełniających kryteria grupy odbiorców poprzez opracowanie modelu działania Centrum Asystentury Społecznej w okresie od października 2012r. do sierpnia 2014r. w woj. śląskim; wzrost potencjału instytucji integracji społecznej w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych z woj. śląskiego poprzez opracowanie rozwiązań zakładających współpracę instytucji publicznych, prywatnych i pozarządowych w obszarze usług asystenckich w okresie od października 2012r. do czerwca 2015r. w woj. śląskim.

W projekcie przewiduje się realizację następujących zadań: Pogłębiona diagnoza oraz opracowanie wstępne wersji produktu, Testowanie modelu, Ewaluacja, audyt, empowerment, Intensyfikacja działań upowszechniających i włączających.

4.6. Pozostałe Programy

Na przestrzeni roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/831/2008 z dnia 09.12.2008r.*) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te ustalane były w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” jak również poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zgodnie z wytycznymi *Zarządzenia Nr ON-0151/3803/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 31.05.2010 r. w sprawie zasad tworzenia, nadzorowania i wykonywania aktów prawnych Rady Miejskiej w Bielsku-Białej i Prezydenta Miasta Bielska-Białej oraz sprawozdań z ich realizacji.*

Wśród wspomnianych programów znajdują się:

1. Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XIX/474/2012 z dnia 29.05.2012r.*);
2. Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na Lata 2010-2013
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LII/1212/2010 z dnia 02.03.2010r.*);
3. Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2012-2014
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/499/2012 z dnia 26.06.2012r.*);
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1440/2010 z dn. 28.12.2011 r.*);
5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Lata 2009-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/833/2008 z dnia 09.12.2008r.*);
6. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2009-2013
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/832/2008 z dnia 09.12. 2008r.*);
7. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1441/2010 z dnia 09.11.2010r.*);
8. Miejski Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1442/2010 z dnia 09.11.2010r.*).

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, creating a sense of movement or connection. The text is positioned on the left side of the page.

Świadczenia rodzinne

Fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 27.12.2011r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne* (Dz. U. z 2011r. Nr 298, poz. 1769), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego zmienionej Uchwałą nr XIX/473/2012 z dn. 29.05.2012r. oraz Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. w sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu.*

Świadczenia rodzinne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w roku 2012 m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także o pomoc finansową w związku z „Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne”;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ „Świadczenia rodzinne – Familia” oraz „Fundusz alimentacyjny – FundAl”;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także pomocy finansowej w związku z Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;

- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczanie;
- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;
- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zaliczek alimentacyjnych* na podstawie *Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, świadczeń z funduszu alimentacyjnego* na podstawie *Ustawy o funduszu alimentacyjnym*;
- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- wydawaniu decyzji w sprawach zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobie uprawnionej oraz o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 28: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011		2012	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	6.452.891	76.178	5.977.252	68.911
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4.680.385	30.640	4.120.417	27.735
2.1	Urodzenia dziecka	415.000	415	346.000	346
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1.673.245	4.273	1.391.607	3.559
2.3	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0
2.4	Samotnego wychowywania dziecka	804.930	4.594	753.490	4.288
2.4.1	Wyplacone na podstawie art.11a, ust.1 pkt. 1 Ustawy	454.260	2.571	399.420	2.263
2.4.2	Wyplacone na podstawie art.11a, ust. 1 pkt. 2 Ustawy	346.590	1.999	349.990	2.001
2.4.3	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 3 Ustawy	4.080	24	4.080	24
2.4.4	Art. 11a ust.2 Ustawy	0	0	0	0
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	297.160	3.888	289.920	3.837
2.5.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	41.640	694	51.120	852
2.5.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	255.520	3.194	238.800	2.985
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego	472.500	4.725	421.500	4.215
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	22.190	303	17.740	238
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem	15.840	176	13.140	146
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem	6.350	127	4.600	92
2.8	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	995.360	12.442	900.160	11.252
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	11.133.276	106.818	10.097.669	96.646
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	5.502.186	35.962	5.737.806	37.502
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.640.464	3.187	1.957.855	3.807
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)	7.142.650	39.149	7.695.661	41.309
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	18.275.926	145.967	17.793.330	137.955
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.857.000	1.857	1.707.000	1.707
9.	Razem (w. 7 + w. 8)	20.132.926	147.824	19.500.330	139.662

W Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2012 roku przyjęto 5.070 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i 303 aktualizacje oraz 1.706 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Ponadto wpłynęło 375 wniosków o pomoc finansową w związku z Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych skierowano 1.258 pism do Stron i różnych instytucji na terenie miasta i kraju.

Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych realizując działania wpisane w „Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013” oraz „Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018” wypłacał w 2012r. zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50 zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 40zł i 50zł do dn. 31.10.2012r. oraz o 100zł od dn. 01.11.2012r., rozpoczęcia roku szkolnego o 60 zł do dn. 31.10.2012r. oraz o 70zł od dn. 01.11.2012r. W 2012 roku powyższy program objął 2.595 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.027.940 zł z w/w tytułu.

W 2012r. została również wypłacona 1 rodzinie łączna kwota 8.316,00zł w związku z przyznaniem jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu (na podstawie Uchwały nr XIX/472/2012 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29.05.2012r.).

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W związku z ustanowieniem w dniach 27.12.2011r., 09.05.2012r. i 25.06.2012r. „Rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” osoby mające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem na okres od stycznia 2012r. – czerwca 2012r. przyznanego na podstawie *Ustawy o świadczeniach rodzinnych* mogły ubiegać się o dodatkową pomoc finansową w wysokości 100,00zł miesięcznie. Dział Świadczeń Rodzinnych odnotował wpływ 375 wniosków w powyższej sprawie. Natomiast w/w osoby mające przyznane prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na okres od lipca 2012r. – grudnia 2012r. otrzymywały powyższą pomoc w wysokości 100,00zł miesięcznie z urzędu. Łącznie wypłacono kwotę 223.400,00zł z w/w tytułu. Realizacja zadania odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa, które nie obejmowały kosztów związanych z jego obsługą.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2012 roku realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r.* (Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.) *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*. Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.290 wniosków o wypłatę świadczeń

z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.488 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Dodatkowo w 83 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Ponadto skierowano 81 wniosków do Sądu o wyznaczenie przedstawiciela dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego nieznaney z miejsca pobytu celem skutecznego doręczenia dłużnikowi alimentacyjnemu decyzji zobowiązującej do zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 2.720 innych pism do Stron postępowania oraz różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisaratów Policji, Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 29: Działania wobec dłużników alimentacyjnych podjęte w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Ilość podjętych działań w tym:	3.702	2.995
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	265	147
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	396	347
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	47	35
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	474	393
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	148	150
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	32	6
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	294	284
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	216	183
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	223	183
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	924	606
1.11	Wezwania do dłużników	84	117
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	1	2
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	299	271
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	299	271

W 2012 roku rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 6.777.192,00zł., co stanowi całkowitą liczbę 17.973 świadczeń dla osób uprawnionych.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili 12.374 decyzje administracyjne, dotyczące świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 102 postanowienia oraz 1.818 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo wydano 960 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku – Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the top of the circles and extending downwards towards the center of the page.

Dodatki mieszkaniowe

6. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (Dz.U. Nr 71 poz. 734 z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych*. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (998,98zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.398,57zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2012r. były aktualne do 31.12.2012r. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymało 2.818 gospodarstw domowych.

Tabela 30: Wydatki na dodatki mieszkaniowe

l.p.	Wydatki na dodatki mieszkaniowe	2011	2012*
1.	Ogółem /w zł./	5.097.749	5.344.980
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	25.821	25.813
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	197,43	207,06
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	12.479	12.709
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	221,34	234,14
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	13.342	13.104
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	175,05	180,80
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.152	2.151

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2012r., w porównaniu do roku 2011 zmniejszyła się nieznacznie (o 8 osób/rodzin). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie wzrosła (znaczny wzrost zaobserwowano od miesiąca września 2012 r. po wprowadzeniu podwyżki czynszu regulowanego w zasobie mieszkaniowym gminy Bielsko-Biała) i dlatego zwiększyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2011r.

W 2012 roku przeprowadzono 363 wywiady środowiskowe, a 307 wniosków zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W oparciu o wywiady:

- wydano 2 decyzje odmowne ze względu na dysproporcję pomiędzy wykazywanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym;
- 138 wnioskodawców zmieniło deklarację o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- 11 osób zgłosiło rezygnację z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy i wycofało złożony wniosek.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top and two at the bottom corners. The circles are positioned in the top right and bottom right areas of the page.

Stypendia szkolne

7. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 Ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2012r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano łączną kwotę w wysokości 497.019,82 zł, w tym: stypendia szkolne – 479.789,82zł, zasiłki szkolne – 17.230,00 zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 84,80 zł do 212 zł miesięcznie. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty 530,00 zł. W 2012 roku przyznano 620 stypendiów szkolnych. Ta forma pomocy trafiła do 329 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 31: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Ilość przyznaných stypendiów w tym:	466	620
1.1	Dla uczniów szkół podstawowych	235	302
1.2	Dla uczniów gimnazjów	126	179
1.3	Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	102	136
1.4	Dla uczniów szkół policealnych	2	1
1.5	Dla słuchaczy kolegiów	1	2
2.	Ilość przyznaných zasiłków szkolnych	43	48

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

8. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 3.391.608 zł, (*Uchwała Nr XVIII/418/2012 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 24.04.2012r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rok 2012*). Podczas gdy w 2011 roku środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 2.209.433zł.

W roku 2012 indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 2.428 wniosków (w 2011 roku – 1.687 wniosków). Na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców miasta wydatkowano w 2011 r. 2.209.243,43zł, natomiast w 2012 r. wydatki te wyniosły 3.379.160,79zł. Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Port”. W zajęciach uczestniczy 75 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2012 wyniosło 1.109.700zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu tj. 123.300zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 14 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 693 osoby niepełnosprawne. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 87.358,63zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 473 wnioski o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 781.786,30zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 224.829,11zł, na likwidację barier technicznych 149.315,20zł a na likwidację barier w komunikowaniu się 407.641,99zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest udzielanie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 1301 osobom na łączną kwotę 935.629,46zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 577 wniosków. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięło udział 341 osób wraz z opiekunami. Na ten cel Ośrodek wypłacił kwotę 464.686,40zł.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Od września 2012r., w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26.06.2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego „Aktywny samorząd”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na te cel. Łącznie wypłacono kwotę 155.254,79 zł dla 32 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto umowę o dofinansowanie. Powyższy program obejmował 8 obszarów wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj.:

1. obszar A – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – wypłacono kwotę 13.500 zł dla 4 osób niepełnosprawnych
2. obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem – wypłacono kwotę 29.190,10 zł dla 6 osób niepełnosprawnych
3. obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich – wypłacono kwotę 13.249 zł dla 4 osób niepełnosprawnych
4. obszar B3 – pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich – wypłacono kwotę 24.000 zł dla 2 osób niepełnosprawnych
5. obszar C – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – wypłacono 63.162 zł dla 6 osób niepełnosprawnych
6. obszar D – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – wypłacono 5.166 zł dla 2 osób niepełnosprawnych
7. obszar E – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – wypłacono kwotę 2.505 zł dla 2 osób niepełnosprawnych
8. obszar F – opłata za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu – wypłacono kwotę 4.482,69 zł dla 7 osób niepełnosprawnych.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

9. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 1.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności /zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych/ osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności/ osób w wieku od 16 roku życia oraz wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2003r. Nr 139 poz. 1328 z późn. zm.) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: dziewięciu lekarzy, jeden psycholog, czterech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2012 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń i legitymacji.

Tabela 32: Dane rzeczowe dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Ilość złożonych wniosków osób do 16 roku życia	256	278
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	251	277
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	198	231
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	45	42
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	8	4
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	186	211

Tabela 33: Dane rzeczowe dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2011-2012

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Ilość złożonych wniosków	3.607	3.877
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	3.683	3.769
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	1.040	1.008
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.471	1.584
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	947	964
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	72	60
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	153	153
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.493	1.647

W roku 2012 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 258 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 230 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/ oraz 28 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności /poniżej 16 roku życia/. W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 43 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/, natomiast 191 odwołań wysłano do Wojewódzkiego Zespołu. Podobnie w przypadku odwołań dziecięcych /poniżej 16 roku życia/ wydano w ramach samokontroli 2 orzeczenia o niepełnosprawności, natomiast 26 odwołań wysłano do Wojewódzkiego Zespołu.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a triangular pattern. Two thin blue lines intersect at the top center, forming a large 'V' shape that frames the circles. The circles have a gradient effect, with the innermost circle being the darkest blue and the outermost being the lightest. The text 'Windykacja należności' is centered in the middle of the page.

Windykacja należności

10. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o ustawę z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, która określa sposób postępowania wierzyciela – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciężących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. MOPS przed:
  - a) osobami zobowiązanymi,
  - b) organami egzekucyjnymi,
  - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu egzekucji z nieruchomości i postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami.
2. Prowadzenie wymaganej dokumentacji w celu dochodzenia należności budżetowych;
3. Monitorowanie i bieżąca weryfikacja stanu zadłużenia zobowiązanych;
4. Wystawianie upomnień, tytułów wykonawczych oraz prowadzenie w tym zakresie ewidencji;
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS;
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie należności wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS;
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu;
8. Współpraca z Komornikami Sądowymi w zakresie dochodzenia należności z tytułu prowadzonej przez komornika egzekucji z ruchomości i nieruchomości.

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2012r. w stosunku do których prowadzone jest postępowanie egzekucyjne wynosiła 3 340 osób, w tym dłużników alimentacyjnych 1 976 osób.

Tabela 34: Zespół ds. Windykacji – ujęcie ilościowe postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego

l.p.	Rodzaj należności	Upomnienie 2011	Upomnienie 2012	Tytuły Wykonawcze 2011		Tytuły Wykonawcze 2012	
				UM	US	UM	US
1.	FA	1027	987	0	760	2309	598
2.	NFA	24	30	0	0	24	0
3.	PS	462	393	222	66	134	17
4.	PZ	462	137	222	88	210	66
5.	ŚR	158	140	115	13	110	9

FA: Fundusz alimentacyjny; **NFA:** Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny; **PS:** Pomoc społeczna; **PZ:** Piecza zastępcza; **ŚR:** Świadczenia rodzinne; **UM:** Urząd Miejski; **US:** Urząd Skarbowy.

W 2012r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciły się 322 osoby (w 2011r. – 194 osoby).

Tabela 35: Rodzaj oraz ilość zastosowanych ulg.

l.p.	Rodzaj zastosowanej ulgi	Ilość zastosowanych ulg
1.	Odroczenie terminu spłaty zadłużenia	95
2.	Rozłożenie zadłużenia na raty	98
3.	Umorzenia należności w całości lub części	84
4.	Odmowy odroczenia terminu spłaty zadłużenia	5
5.	Odmowa rozłożenia na raty	39
6.	Odmowa umorzenia należności w całości lub części	148

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles. The main title is centered on the left side of the page.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

11. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

11.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2012r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 300 pracowników, z czego 106 osób to pracownicy socjalni. Dodatkowo Ośrodek zatrudniał w ramach skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy na umowę o pracę do 6 miesięcy, 31 bezrobotnych na stanowisku „robotnik gospodarczy” i 10 bezrobotnych na stanowisku „Pracownik I stopnia wykonujący zadania w ramach robót publicznych”. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w ramach odbywania stażu dla bezrobotnego skierował do MOPS 16 bezrobotnych, którzy taki staż odbyli.

Spośród pracowników MOPS 196 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 65% ogółu zatrudnionych.

W związku z wejściem w życie z dniem 01.01.2012r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powołano Dział Pieczy Zastępczej oraz utworzono Zespół Poradnictwa Specjalistycznego, w którym zostało zatrudnionych 9 wyspecjalizowanych pracowników (asystenci rodziny, psycholog, starszy instruktor terapii zajęciowej, konsultant ds. rodziny). W ramach wprowadzanych zmian w schemacie organizacyjnym utworzono Dział Administracyjny i Obsługi Prac Społecznie Użytecznych (dział powstał z połączenia Działu Administracyjnego i Zespołu ds. Obsługi Programu Prac Społecznie - Użytecznych).

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2012r. skorzystali z 159 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 137 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań w pomocy społecznej, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- pomoc społeczna i praca socjalna – superwizja pracy socjalnej; procedury wprowadzenia niebieskiej karty; aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych; rozwiązywanie problemów alkoholowych w środowisku lokalnym; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; zadania i obowiązki w zakresie organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i pracy z rodziną; pomoc materialna o charakterze

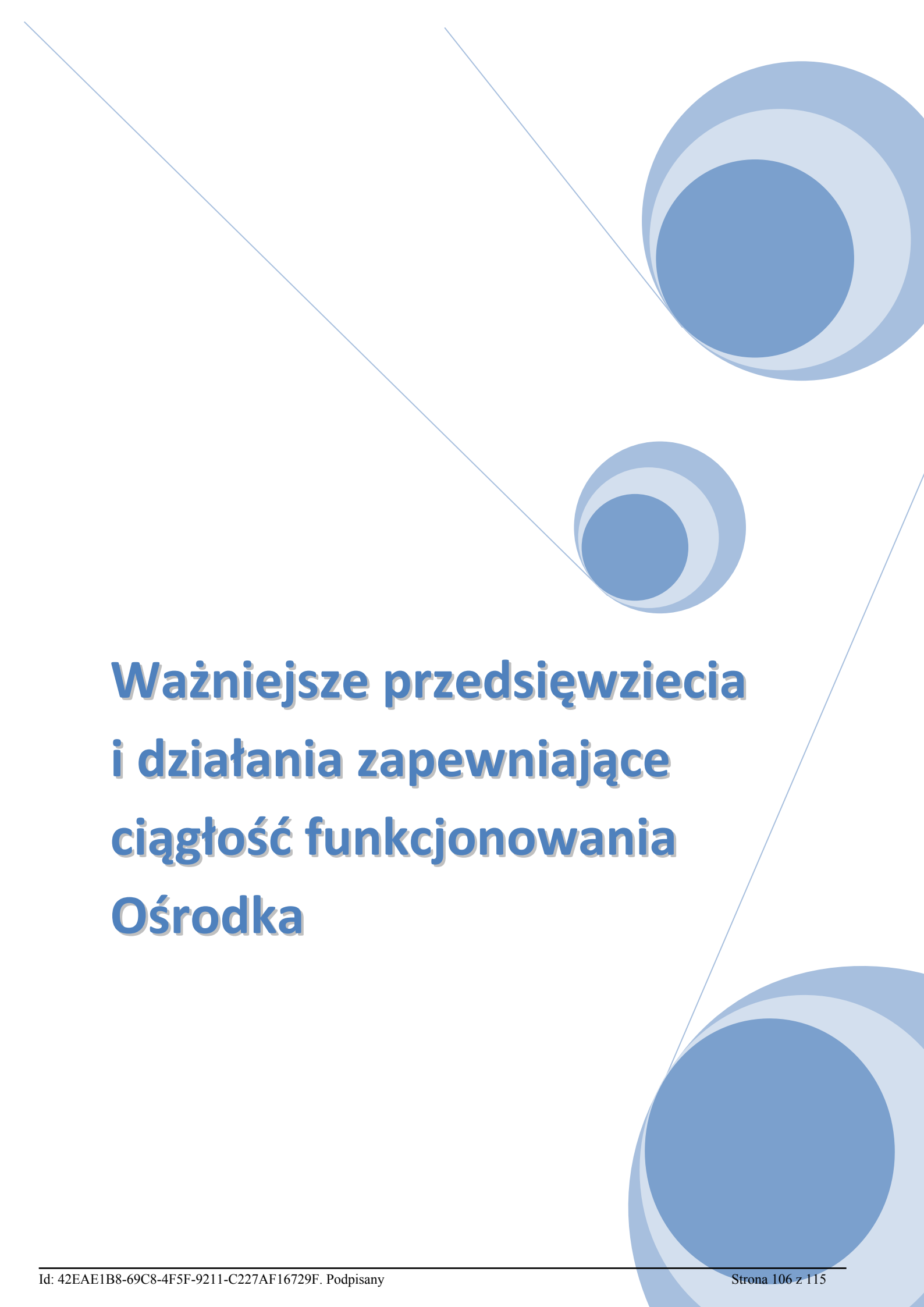

socjalnym – stypendia szkolne, zasiłek szkolny; świadczenia rodzinne; świadczenia z funduszu alimentacyjnego; dodatki mieszkaniowe w aktualnym stanie prawnym; postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych; zastosowanie kodeksu postępowania administracyjnego w pomocy społecznej; prawo zamówień publicznych; prawo pracy; ustawa o dostępie do informacji publicznej; polityka rachunkowości.

Pracownicy skorzystali również z ofert finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji projektu systemowego *Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Pracownicy skorzystali z tej formy szkoleń biorąc udział w około 70 różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- rozwój metod pracy socjalnej z poszczególnymi typami klientów (m.in. osoby bezdomne, bezrobotne, niepełnosprawne, starsze, uzależnione); mediacje rodzinne; wspieranie systemu pomocy społecznej, rodziny i pieczy zastępczej; budowanie partnerstw lokalnych; superwizja zespołów interdyscyplinarnych (wsparcie działań na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym); zarządzanie jednostkami pomocy i integracji społecznej.

Dwóch pracowników socjalnych zakończyło udział w szkoleniu w ramach innowacyjnego projektu systemowego p.n. *Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach EFS. Celem projektu było wypracowanie innowacyjnego standardu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej. Jeden z uczestników szkolenia został przygotowany do pełnienia funkcji *Pracownika Socjalnego Organizatora Społeczności Lokalnej*, druga osoba natomiast do pełnienia funkcji *Pracownika Socjalnego Edukatora Społeczności Lokalnej*.

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) and two thin blue lines that intersect to form a triangular shape. The text is centered within this composition.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

12. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

12.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

12.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni 2012 roku zaopiniował łącznie 2024 umowy, zarządzenia, uchwały i porozumienia oraz wydał 245 opinii prawnych. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Audytor Wewnętrzny i Specjalista ds. Kontroli, którzy realizowali zadania audytowe w oparciu o przyjęty plan audytów.

W roku 2012 zrealizowano zadania zapewniające w kilku obszarach działalności MOPS m.in. dotyczące realizacji pomocy bezdomnym, pomocy instytucjonalnej oraz bezpieczeństwa informatycznego. Ponadto przeprowadzono czynności sprawdzające dotyczące realizacji usług opiekuńczych. W ramach działalności kontrolnej sprawdzono prawidłowość wykorzystania środków PFRON i budżetu Miasta na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w formie warsztatów terapii zajęciowej, prawidłowość realizacji projektu pn. „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej” oraz prawidłowość prowadzenia metryk spraw administracyjnych.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach – Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego (kontrola prawidłowości realizacji projektu POKL pn. „Bielsko-Biała łączy ludzi” w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2-13 realizowanego przez Miasto Bielsko-Biała/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, w partnerstwie z Stowarzyszeniem Ludowym Klubu Sportowego „Zapora” Wapienica);
2. Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych- Oddział Śląskiego PFRON (kontrola dotycząca wykorzystania w okresie 01.01.2011-30.06.2012r środków finansowych Funduszu przekazanych samorządom wg algorytmu, w zakresie zadania likwidacja barier architektonicznych);
3. Urząd Miejski w Bielsku-Białej – Wydział Audytu Wewnętrznego i Kontroli (kontrola problemowa w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej).

12.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje poprzez:

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem *Ustawy o ochronie danych osobowych* oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;
- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

12.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w 2012 roku wykonywał poprzez:

- aktualizację oceny ryzyka zawodowego w związku ze zmianą struktury organizacyjnej Ośrodka
- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego, okien oddymiających, wyposażenie nowo zaadaptowanych pomieszczeń w środki gaśnicze.

12.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 210 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny MS Windows XP PRO, Windows 7 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2003, 2007, 2010 oraz 12 serwerów (z systemami MS Windows 2003 Server, 2008 Server oraz LINUX). Tabela 43 przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tutaj. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 36: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z Ustawy o pomocy społecznej
2.	gSAC	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu „TT-POMOST”
3.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
4.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych
5.	FundAl	obsługa funduszu alimentacyjnego
6.	InfoMonitor	przekazywanie informacji o dłużnikach alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej
7.	Dodatki	obsługa dodatków mieszkaniowych
8.	PCPR	obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej
9.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
10.	Generatory wniosków płatniczych i aplikacyjnych dla POKL	przygotowanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność dla projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach EFS
11.	PCPR – MPU	monitoring zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE w ramach EFS
12.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych	zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
13.	QuickStat	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań do ŚUW
14.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
15.	Rekord	oprogramowanie finansowo-księgowo i kadrowe
16.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
17.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
18.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
19.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
20.	SI EKSMOoN	obsługa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

12.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace:

- adaptacyjne w pomieszczeniach przeznaczonych na Archiwum Zakładowe przy ul. Krasińskiego 5,
- remontowe w pomieszczeniach Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego przy ul. Stojalowskiego 19,
- adaptacyjne pomieszczeń uzyskanych z zasobów Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, na potrzeby Działu Pomocy Środowiskowej,
- remontowe wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z ich bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia tj: w budynkach siedziby Ośrodka przy ul. Cieszyńskiej 13, Piastowskiej 4, Milusińskich 6, Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, mieszkań chronionych przy ul. 11 Listopada 31/3 oraz Bystrzańskiej 55a, Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Lipnickiej 36.

Zakres prac obejmował:

- prace stolarskie,
- instalacyjne,
- malarskie,
- montażowe,
- hydrauliczne,
- ślusarskie.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należy:

- utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka,
- zimowe utrzymanie parkingów służbowych (odśnieżanie, wywóz zgromadzonego śniegu), dojść do budynków (odśnieżanie i posypywanie mieszanką) oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B oraz dachów budynku głównego,
- bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) arranged in a descending diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, one passing through the top of the circles and the other passing through the middle of the circles.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

13. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2013 ROKU

Tabela 37: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS w 2013r.

l.p.	Wyszczególnienie	Potrzeby /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	59 732 812,90
1.1.	Zadania własne ogółem	27 697 190,90
1.2.	Zadania zlecone ogółem	32 035 622,00
2.	85153 – Zwalczanie narkomanii <i>zadanie własne</i>	80 000,00
3.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi <i>zadanie własne</i>	226 160,00
4.	85195 – Pozostała działalność <i>zadanie zlecone</i>	8 556,00
5.	85201 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze <i>zadanie własne</i>	390 500,00
6.	85202 – Domy Pomocy Społecznej <i>zadanie własne</i>	2 300 000,00
7.	85203 – Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia <i>zadanie własne</i>	958 839,00
8.	85204 – Rodziny zastępcze <i>zadanie własne</i>	3 031 978,00
9.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>zadanie zlecone</i>	12 000,00
10.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie własne</i>	156 420,00
11.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie zlecone</i>	27 124 463,00
12.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie własne</i>	1 087 000,00
13.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie własne</i>	200,00
14.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie zlecone</i>	65 693,00

I.p.	Wyszczególnienie	Potrzeby /kwoty w zł./
15.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej <i>zadanie zlecone</i>	102 554,00
16.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	2 356 192,00
17.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	305 524,00
18.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie własne</i>	9 000,00
19.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	1 053 762,00
20.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	4 418 311,00
21.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	9 910 630,00
22.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	2 149 852,00
23.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	9 000,00
24.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	64 400,00
25.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	519 408,00
26.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie zlecone</i>	141 397,00
27.	85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych <i>zadanie własne</i>	3 600,00
28.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS, dożywianie <i>zadanie własne</i>	1 865 372,90
29.	85295 – Pozostała działalność – Dożywianie <i>zadanie zlecone</i>	802 821,00
30.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	260 000,00
31.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	115 880,00
32.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	123 300,00
33.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	80 000,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru, tut. Ośrodek zwraca się do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków na realizację zadań.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines originate from the top left and top right corners, extending towards the circles. The word "Zakończenie" is written in a bold, blue, sans-serif font in the center-left area of the page.

Zakończenie

14. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2013:

- Dalsza realizacja projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” oraz PAL dla osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie i kontynuacja programu p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” – w ramach Projektu;
- Dalsza realizacja projektu p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”;
- Dalsza realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”;
- Kontynuacja partnerstwa w projekcie p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia zadań OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”;
- Kontynuacja partnerstwa w projekcie p.n.: „Mój wybór – wolontariat”;
- Organizacja kolejnego „Pikniku dla Rodzin Zastępczych”, w celu integracji środowiska rodzin zastępczych;
- Realizacja nowych zadań wynikających ze zmian w Ustawie o świadczeniach rodzinnych;
- Zmiany organizacyjne w zakresie funkcjonowania następujących komórek Ośrodka: Działu Pomocy Środowiskowej, Działu Pieczy Zastępczej oraz Zespołu ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia;
- Udział w otwartych konkursach ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz w konkursach organizowanych przez podmioty dysponujące środkami z funduszy europejskich.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski